

AGJENCIA E MBIKËQYRJES SË SIGURIMEVE

RAPORTI VJETOR
MBI GJENDJEN DHE LËVIZJEN NË TREGUN E SIGURIMEVE NË VITIN 2024

Shkup, 2025

Raporti është përgatitur në përputhje me nenin 158-o të Ligjit për Mbikëqyrje të Sigurimeve. Për hartimin e tij Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve ka përdorur të dhëna nga raportet të cilat subjektet ia dorëzojnë Agjencisë në përputhje me kërkesat ligjore. Për saktësinë e të dhënave përgjigjen subjektet e mbikëqyrjes.

PËRMBAJTJA

1. HYRJE	5
2. KORNIZA LIGJORE	6
3. MJEDISI VENDAS DHE NDËRKOMBËTAR	8
4. TREGU I SIGURIMEVE NË MAQEDONI	11
4.1. SHOQËRITË E SIGURIMEVE	11
4.1.1. STRUKTURA E PRONËSISË	11
4.1.2. NORMA E ZHVILLIMIT	11
4.1.3. PREMIA BRUTO E POLISËS (PBP)	14
4.1.4. STRUKTURA E PBP-SË	18
4.1.5. DËME BRUTO TË PAGUARA (DBP)	22
4.1.5.1. Parashtresë nga të sigurvearit	25
4.1.6. MJETEVE DHE BURIME TË MJETEVE	28
4.1.6.1. Struktura e mjeteve	28
4.1.6.2. Struktura e burimeve të mjeteve	30
4.1.7. REZERVA TEKNIKE	32
4.1.8. MJETE TË CILAT I MBULOJNË REZERVAT TEKNIKE	32
4.1.9. ADEKUESHMËRIA E KAPITALIT TË SHOQËRIVE TË SIGURIMIT	33
4.1.10. REZULTATET FINANCIARE NGA PUNA	35
4.1.11. Rreziqe në sektorin e sigurimeve	36
4.1.12. INDIKATORË PËR SEKTORIN E SIGURIMEVE	38
4.2. NDËRMJETËSIMI NË SIGURIM	40
4.2.1. NDËRMJETËSIMI NË SIGURIM	40
4.2.2. PUNËT E BROKERIMIT NË SIGURIM	41
4.3. BYROJA NACIONALE E SIGURIMIT	43
4.3.1. FONDI I GARANCISË I BNS-KA	43
4.3.2. REFUNDIMI I DËMEVE NGA FONDI I GARANCISË	44

LISTA E TABELAVE

TABELA NR. 1: INDIKATORËT MË TË RËNDËSISHËM PËR VENDET E EVROPËS QENDRORE DHE LINDORE NË VITIN 2024	9
TABELA NR. 2: STRUKTURA E PRONËSISË E SHOQËRIVE TË SIGURIMEVE (PËRQINDJE)	11
TABELA NR. 3: INDEKSI HERFINDAHL DHE TREGUESI CP5 I MATUR SIPAS PBP-SË.....	13
TABELA NR. 4: INDEKSI HERFINDAHL DHE TREGUESI CP5 I MATUR SIPAS MJETEVE	13
TABELA NR. 5: PRIMI I SHKRUAR BRUTO SIPAS KLASAVE TË SIGURIMEVE.....	14
TABELA NR. 6: PRIMI I SHKRUAR BRUTO SIPAS SHOQËRIVE PËR SIGURIME JOJETË (MIJË DENARË)	15
TABELA NR. 7: PRIMI I SHKRUAR BRUTO SIPAS SHOQËRIVE PËR SIGURIME JETË (MIJË DENARË)	15
TABELA NR. 8: PRIMI I SHKRUAR BRUTO PËR PERIUdhËN 01.01.2024 – 31.12.2024 (MIJË DENARË)	17
TABELA NR. 9: STRUKTURA E PBP-SË PËR SIGURIM NGA AO, NË MIJË DENARË	19
TABELA NR. 10: PRIMI I SHKRUAR BRUTO PËR SIGURIM TË JETËS, NË MIJË DENARË	20
TABELA NR. 11: DËMET E PAGUARA SIPAS KLASAVE TË SIGURIMEVE	22
TABELA NR. 12: STRUKTURA E PSHB-SË PËR SIGURIM NGA AP, NË MIJË DENARË.....	23
TABELA NR. 13: NUMRI I DËMEVE PAGUARA	25
TABELA NR. 14: ANKESA TË PARAQITURA NGA TË SIGURUARIT TE SHOQËRITË PËR SIGURIM Ë VITIN 2024	25
TABELA NR. 15: ANKESA TË PARAQITURA NGA TË SIGURUARIT NË ASO NË VITIN 2024	27
TABELA NR. 16: STRUKTURA E MJETEVE TË SHOQËRIVE PËR SIGURIM JOJETË (MIJË DENARË)	28
TABELA NR. 17: STRUKTURA E MJETEVE TË SHOQËRIVE PËR SIGURIM TË JETËS (NË MIJË DENARË)	29
TABELA NR. 18: STRUKTURA E BURIMEVE TË MJETEVE TË SHOQËRIVE PËR SIGURIM JOJETË (MIJË DENARË) ...	30
TABELA NR. 19: STRUKTURA E BURIMEVE TË MJETEVE TË SHOQËRIVE PËR SIGURIM TË JETËS (NË MIJË DENARË)	31
TABELA NR. 20: KOEFICIENTË TEKNIKË	38
TABELA NR. 21: INDIKATORË FINANCIARË.....	39
TABELA NR. 22: STRUKTURA E KANALEVE TË SHITJES SË POLICAVE SIPAS PBP-SË SË REALIZUAR (NË MIJË DENARË).....	40
TABELA NR. 23: PJESËMARRJA NA FONDIN E GARANCISË SIPAS SHOQËRIVE TË SIGURIMIT PËR PERIUdhËN 1.1.2024 –31.12.2024 (NË DENARË)	44
TABELA NR. 24: DËME TË PARAQITURA DHE TË PRANUARA PËR REFUNDIM NGA FONDI I GARANCISË PËR PERIUdhËN 1.1.2024 – 31.12.2024	45

LISTA E GRAFIKËVE

GRAFIKU NR. 1: TREGUES TË ZHVILLIMIT TË TRTEGUT TË SIGURIMEVE (MILIONË DEANRË – BOSHTI I DHJATHTË - PËRQINDJE)	12
GRAFIKU NR. 2: PËRQENDRIMI I TREGUT SIPAS PRIMIT TË SHKRUAR BRUTO NË VITIN 2024, NË GRUPIN E SIGURIMEVE JO-JETË (PËRQINDJE)	13
GRAFIKU NR. 3: PËRQENDRIMI I TREGUT SIPAS PRIMIT TË SHKRUAR BRUTO NË VITIN 2024, NË GRUPIN E SIGURIMEVE TË JETË (PËRQINDJE).....	13
GRAFIKU NR. 4: STRUKTURA E PRIMIT TË SHKRUAR BRUTO SIPAS KLASAVE TË SIGURIMEVE (PËRQINDJE)	18
GRAFIKU NR. 5: TRENDI I PRIMIT TË SHKRUAR BRUTO SIPAS KLASAVE TË SIGURIMEVE (MIJË DENARË; BOSHTI I DJATHTË – PËRQINDJE)	19
GRAFIKU NR. 6: KONTRATAT E LIDHURA TEK SHOQËRITË E SIGURIMEVE (BOSHTI I MAJTË – NUMRI; BOSHTI I DJATHTË – NDRYSHIMI VJETOR NË PËRQINDJE).....	22
GRAFIKU NR. 7: PJESËMARRJA E SHOQËRIVE TË SIGURIMIT NË DËMET E PAGUARA BRUTO NË VITIN 2024 (NË MIJË DENARË), VEÇMAS PËR JO-JETË DHE JETË.....	24
GRAFIKU NR. 8: STRUKTURA E AKTIVËS SË SHOQËRIVE TË SIGURIMIT MË 31.12.2024, VEÇMAS PËR JO-JETË DHE JETË	29
GRAFIKU NR. 9: STRUKTURA E BURIMEVE TË FONDEVE, SHOQËRI PËR SIGURIM TË JETË (NË MIJË DENARË), MË 31.12.2024	31
GRAFIKU NR. 10: STRUKTURA E BURIMEVE TË FONDEVE, SHOQËRI PËR SIGURIM TË JETË (NË MIJË DENARË), MË 31.12.2024	31
GRAFIKU NR. 11: MBULIMI I PROVIGJONEVE TEKNIKE NETO TE SHOQËRITË E SIGURIMEVE JO-JETË (NË MILIONË DENARË; BOSHTI I DJATHTË – PËRQINDJE).....	33
GRAFIKU NR. 12: MBULIMI I PROVIGJINEVE TEKNIKE NETO TEK SHOQËRITË E SIGURIMEVE JETË (MILIONË DENARË; BOSHTI I DJATHTË - PËRQINDJE).....	33
GRAFIKU NR. 13: LËVIZJA E KAPITALIT DHE E MARZHËS SË KËRKUAR TË AFTËSISË PAGUESE NË SHOQËRITË E SIGURIMIT (NË MILIONË DENARË)	34
GRAFIKU NR. 14: STRUKTURA E KAPITALIT NË SHOQËRITË E SIGURIMEVE (VEÇMAS JO-JETË DHE JETË) NË MILION DENARË DHE NË PËRQINDJE NGA KAPITALI I PËRGJTHSHËM	34
GRAFIKU NR. 15: REZULTATI FINANCIAR NGA PUNA E SHOQËRIVE TË SIGURIMEVE (MILIONË DENARË)	36
GRAFIKU NR. 16: STRUKTURA E PSHB-SË SIPAS KLASAVE TË SIGURIMIT	41
GRAFIKU NR. 17: STRUKTURA E PSHB-SË SIPAS KLASAVE TË SIGURIMIT	42

1. HYRJE

Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve (në tekstin që vijon "AMS") është një organ rregullator autonom dhe i pavarur në tregun e sigurimeve që kryen autorizime publike të kontrollit të përputhshmërisë së punës së shoqërive të sigurimeve dhe subjekteve të tjera në tregun e sigurimeve me rregulloret në fuqi, me qëllim mbrojtjen e të siguruarve dhe përdoruesve të sigurimit. AMS-ja u krijua në vitin 2009, në bazë të ndryshimeve të mëparshme në Ligjin për Mbikëqyrjen e Sigurimeve. Përveç kryerjes së mbikëqyrjes, si detyrë primare, AMS-ja, së bashku me organet e tjera rregullatore në tregun financiar, vepron në mënyrë parandaluese dhe edukative në zbatimin e strategjive dhe planeve kombëtare për mbrojtje më të mirë të të drejtave të mbajtësve të policave dhe përdoruesve të tjerë të shërbimeve financiare, për ruajtjen e stabilitetit financiar në vend dhe për përfshirje më të madhe në tregun e sigurimeve.

Gjatë vitit 2024, AMS lëshoi licencë për ndryshime statusore, bashkim të një shoqërie sigurimi me një shoqëri tjetër sigurimi. Konkretisht, SHA për sigurime VINER VIG Skopje u bashkua me ADOR Makedonija Osiguranje VIG Shkup.

Në sektorin e ndërmjetësimit, gjatë këtij viti i është dhënë leje një shoqërie të re të brokerimit në sigurime, kështu që në fund të vitit 2024 aktive janë 43 shoqëri brokerimi në sigurime, 12 shoqëri për përfaqësim në sigurime dhe 8 banka të cilat ushtrojnë aktivitetin e përfaqësimit në sigurime.

Primi i shkruar bruto (në tekstin që vijon: "PSHB") në vitin 2024 është 15.968.235 mijë denarë, që përbën rritje prej 11,32% në raport me PSHB-në e realizuar në vitin e mëparshëm (2023: 14.344.690 mijë denarë). Në pjesën e sigurimit jo-jetë është realizuar PSHB në një vlerë prej 13.074.184 mijë denarë (2023: 11.856.465 mijë denarë), përkatësisht rritje prej 10,27% në krahasim me vitin 2023. Njëkohësisht, te sigurimi jetë është realizuar PSHB në një vlerë prej 2.894.052 mijë denarë (2023: 2.488.225 mijë denarë) që është rritje prej 16,31%.

Shoqëritë e sigurimit më 31.12.2024 disponojnë me fonde në vlerë prej 36.802.229 mijë denarë, të cilat janë zmadhuar me 8,62% në raport me vitin e kaluar (2023: 33.880.219 mijë denarë). Kapitali i përgjithshëm i llogaritur¹ i shoqërive të sigurimeve shënon zmadhim prej 5% në krahasim me vitin 2023 dhe, në fund të vitit 2024 është 9.000.917 mijë denarë. Niveli i nevojshëm i margjinës së solvencës apo aftësisë së pagueshmërisë, si indikator kryesor i vlerësimit të stabilitetit të sektorit të sigurimit, i agreguar është 2.594.217 mijë denarë, kështu që kapitali i sektorit të sigurimit është 3.47 herë mbi nivelin e nevojshëm të margjinës së solvencës.

Fitimi i përgjithshëm është përmirësuar në krahasim me vitin e mëparshëm 2023, dhe kjo në të dy segmentet e tregut, jetë dhe jo-jetë.

Gjatë vitit 2024 ASO miratoi rregullore të re dhe një ndryshim në një akt nënligjor tashmë të vlefshëm.

Në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër 75 më 3 prill 2024 është publikuar Rregullorja mbi mënyrën e evidencës së kontabilitetit, e miratuar nga ministri i Financave, me të cilën, pas një periudhe të gjatë kohore, është bërë përkthimi i standardeve ndërkombëtare për raportim financiar.

Duke filluar nga data 01.01.2028, shoqëritë e sigurimeve do të kenë detyrimin të mbajnë kontabilitetin dhe të përgatisin pasqyrat financiare për kontratat e sigurimit dhe për instrumentet financiare në përputhje me kërkesat e SNRF 17 dhe SNRF 9. Kjo përbën reformë të madhe rregullatore për shoqëritë e sigurimeve, e cila do të ndikojë në treguesit kryesorë të suksesit në treg.

¹ Në përputhje me Ligjin për Mbikëqyrje të Sigurimeve, kapitali i shoqërisë së sigurimeve në një datë të caktuar të llogaritjes mund të ketë dallim nga shuma e kapitalit dhe rezervave, të pasqyruara në bilancin e gjendjes në të njëjtën datë.

2. KORNIZA LIGJORE

Ligji për Mbikëqyrje të Sigurimeve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 27/02, 98/02, 79/07, 88/08, 67/10, 44/11, 112/11, 188/13, 30/14, 43/14, 112/14, 153/15, 92/15, 23/16, 83/18 dhe 198/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 101/19, 31/20, 173/22 dhe 3/25), Ligji për Sigurim të Detyrueshëm në Transport ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 88/05, 70/06, 81/08, 47/11, 135/11, 112/14 dhe 145/15 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 220/19), Ligji për Sigurime Vullnetare Shëndetësore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 145/12 dhe 192/15), Ligji për Pagim të Pensioneve dhe Kompensimeve Pensionale në Fushën e Sigurimit Pensional me Financimit Kapital ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 11/12, 147/15 dhe 103/21) dhe Ligji për Parandalim të Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 151/22 dhe 208/24), Ligji për Investim në Republikën e Maqedonisë në Kapital Aksionar të Evropa RE ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 185/11), Ligji për Stabilitet financiar ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut " nr. 173/ 22) Ligji për Masat Restriktive ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 190/12) janë korniza ligjore themelore e cila i normativizon kushtet dhe mënyrën e ushtrimit të aktivitetit të ndërmjetësimit në sigurime dhe zbatimin e mbikëqyrjes së aktivitetit të shoqërive të sigurimeve, shoqërive të brokerimit të sigurimeve dhe shoqërive të përfaqësimit në sigurime.

Kornizën më të gjerë ligjore e përfaqësojnë Ligji për Marrëdhënie Obligative në pjesën që lidhet me marrëveshjet e sigurimeve dhe Ligji për Shoqëritë Tregtare.

Ligji për Mbikëqyrje të Sigurimeve i inkorporon parimet dhe standardet e sigurimeve të Asociacionit Ndërkombëtar të Mbikëqyrësve të Sigurimeve (IAIS), si dhe direktivat për sigurime të Bashkimit Evropian (BE). Me këtë ligj normativizohet themelimi dhe puna e shoqërive të sigurimeve, menaxhimi me rreziqet, roli i aktuarëve të autorizuar, mbajtja e regjistrave të biznesit dhe raporteve, auditimi i brendshëm dhe i jashtëm, përfaqësimi dhe ndërmjetësimi në sigurimet, mbikëqyrja e shoqërive të sigurimeve, puna e AMS-së, zbatimi i mbikëqyrjes dhe procedura për marrjen e aktvendimeve nga AMS-ja, bashkëpunimi me organet dhe trupat mbikëqyrëse të BE-së, si dhe dispozitat ndëshkuese.

Sigurimi i detyrueshëm në transport rregullohet me **Ligjin e Sigurimit të Detyrueshëm në Transport**, i cili i rregullon kontratat e sigurimit të detyrueshëm, shumat minimale të sigurimit, afatet e raportimit dhe kompensimit të dëmeve nga shoqëritë e sigurimeve, përcaktimin e së drejtës për ndërmjetësim (mediacion), kompetencat e Fondit të Garancisë, ndryshimin e mënyrës së përcaktimit të tarifave të primit përmes funksionimit të Komisionit të Sigurimit të Autopërgjegjësive dhe dispozitat ndëshkuese për shoqëritë e sigurimeve dhe Byronë Nacionale të Sigurimeve. Ligji përcakton, gjithashtu, detyrimet që shoqëritë e sigurimeve të caktojnë përfaqësues të autorizuar për dëmet jashtë vendit në mënyrë që viktimat e aksidenteve rrugore të kenë akses të lehtë dhe të shpejtë në paraqitjen e kërkesave për dëmet e shkaktuara nga automjetet e vendit jashtë tij, si dhe të krijojnë Shërbim për Kompensim të Dëmeve, si garanci për viktimat e aksidenteve rrugore jashtë vendit, madje edhe nëse shoferi përgjegjës ka drejtuar automjet të pasiguruar, dëmi do të trajtohet dhe paguhet në kohën e duhur. Disa nga këto dispozita tashmë kanë hyrë në fuqi, ndërsa disa të tjera do të hyjnë në fuqi nga momenti i anëtarësimit të plotë të Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Me **Ligjin për sigurim vullnetar shëndetësor** jepet mundësi ligjore dhe hapet një fushë e gjerë veprimi për shoqëritë e sigurimeve për oferta të pakove të shërbimeve shëndetësore të cilat janë përfshirë tashmë me sistemin e sigurimit të obligueshëm shëndetësor. Sigurimi vullnetar shëndetësor normativizohet si sigurim suplementar dhe sigurim privat. Sigurimi shëndetësor suplementar siguron mbulim të shpenzimeve në emër të pjesëmarrjes me mjete personale për shfrytëzim të shërbimeve shëndetësore nga sigurimi i detyruar shëndetësor (participim), në përputhje me dispozitat e sigurimit të detyruar shëndetësor dhe mbrojtjes shëndetësore. Sigurimi

privat shëndetësor mundëson mbulim të shpenzimeve për përdorim të shërbimeve shëndetësore për standard më të lartë të shërbimeve shëndetësore të cilat dalin nga sigurimi i detyruar shëndetësor, shpenzimet për mbulim të shërbimeve shëndetësore të përdorura në veprimtari shtesë, si dhe për përdorim të shërbimeve shëndetësore në institucionet shëndetësore jashtë rrjetit të institucioneve shëndetësore ku kryhet veprimtaria shëndetësore dhe te personat juridikë të cilët kryejnë përpunim, dhënie dhe servisim të mjeteve ortopedike dhe mjeteve të tjera ndihmëse.

Me **Ligjin për pagim të pensioneve dhe kompensimeve pensionale nga fusha e sigurimit pensional me financim kapital** përfundoi normativizimi i sigurimit kapital financiar në Republikën e Maqedonisë së Veriut me rregullim të fazës së deakumulimit, përkatësisht me këtë Ligj rregullohen pagesat e pensioneve nga shtylla e dytë dhe kompensimet e pensionit nga shtylla e tretë. Në ligj në mënyrë të hollësishtme rregullohen llojet e pagesave të pensioneve në shtyllën e dytë (tërheqje të programuara, anuitete të përjetshme dhe kombinimi i tyre), llojet e pagesave të kompensimeve të pensionit nga shtylla e tretë (tërheqje të programuara, anuitete, pagesa të njëfishta dhe të shumëfishta), karakteristika dhe rregulla për lloje të ndryshme të pagesave dhe mënyra dhe procedura e fitimit të së drejtës së pensionit në bazë të moshës, pension invalidi dhe pension familjar nga shtylla e dytë, si dhe procedurë për fitimin e së drejtës të kompensimit pensional nga shtylla e tretë. Në këtë Ligj rregullohet edhe se cilat institucione do të mund të bëjnë pagim të pensioneve dhe kompensimeve të pensioneve nga shtylla e dytë dhe e tretë - shoqëritë pensionale dhe shoqëritë për sigurim të jetës. Gjithashtu, për shkak të transparencës më të madhe të përzgjedhjes së pensionit nga shtylla e dytë dhe kompensimit të pensionit nga shtylla e tretë, u vendos Sistem elektronik i centralizuar i kotacionit nëpërmjet të cilit do të dorëzohen kërkesa për kotacione për lloje të ndryshme të pagesave dhe do të merren oferta nga shoqëritë pensionale dhe shoqëritë e sigurimeve.

Ligji për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimin e Terrorizmit përcakton kompetencën e AMS-së për të zbatuar mbikëqyrje në tregun e sigurimeve i cili i nënshtrohet rregullimit të këtij Ligji, veçanërisht në pjesën e zbatimit të masave dhe veprimeve për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

Ligji për stabilitet financiar i përcakton qëllimet, statusin, detyrat dhe mënyrën e punës së Komitetit për stabilitet financiar, si dhe instrumentet dhe mënyra e zbatimit të politikës nacionale makroprudente.

Ligji për masat restriktive u cakton obligime shtesë subjekteve përgjegjëse për ndërmarrjen e masave për parandalimin e pastrimit të parave në drejtim të identifikimit dhe ndërmarrjes së veprimeve (masave financiare) kundër personave për të cilët janë vendosur masa kufizuese nga BE-ja ose Kombet e Bashkuara. "Masat financiare" sipas nenit 5 të Ligjit për masat kufizuese përkufizohen si ndalim i përdorimit, mbartjes, konvertimit, transferimit ose lloji tjetër i posedimit të pronës, ndalim i vënies në disponim të çdo lloji pasurie, drejtpërdrejt ose tërthorazi, si dhe ndalim i krijimit ose vazhdimin të marrëdhënies afariste.

3. MJEDISI VENDAS DHE NDËRKOMBËTAR

Sipas të dhënave të Entit Shtetëror të Statistikës², dhe informacionet e shpallura³ nga Banka Popullore në vitin 2024 prodhimi bruto vendor real (në tekstin e mëtejshëm "PBV") vlerësohet se shënoi rritje prej 2,1%. Kjo është normë më e lartë e rritjes reale të PBV-së në krahasim me projeksionet e tetorit për rritje reale prej 2,3% në vitin 2024. Kjo është normë më e lartë në krahasim me normën vjetore të rritjes prej 2,1% të arritur në vitin 2023 dhe e njëjtë me atë të vitit 2022.

Norma vjetore e inflacionit në shkurt të vitit 2025 ishte 5% dhe mbeti në një nivel të ngjashëm me atë të muajit të mëparshëm (4,9%), nën ndikimin e bazës krahasuese më të ulët nga e njëjta periudhë e vitit të kaluar, kur ishin në fuqi masat për zbutjen e rritjes së çmimeve. Nga aspekti strukturor, rritja e çmimeve buron nga komponentët ushqimorë dhe bazikë, ndërsa çmimet e energjisë shënuan një rënie të lehtë.

Sistemi financiar i Maqedonisë karakterizohet me strukturë relativisht të thjeshtë. Sistemi bankar, kurse fondet e detyrueshme pensionale private dhe shoqëritë e sigurimeve, kanë pjesëmarrje më të lartë në aktivin e sistemit financiar dhe pothuajse kontribuojnë vazhdimisht më së shumti për rritjen e tij absolute.

Vlera e përgjithshme e aktivës së të gjitha institucioneve financiare që punojnë në tregun financiar në Maqedoni në fund të vitit 2023⁴ është 961.137 milion denarë, që përbën 114,3% të PBV nacional.

Pjesëmarrja e sektorit të sigurimeve (shoqëritë e sigurimeve, shoqëritë e përfaqësimit në sigurime dhe shoqëritë e brokerimit të sigurimeve) në strukturën e përgjithshme financiare në vitin 2023 është 3,82%.⁵ Edhe përkrah rritjes së vazhdueshme të sistemit financiar, analiza krahasuese e niveleve të ndërmjetësimit financiar me vendet e tjera të Evropës Qendrore dhe Juglindore tregon rritje modeste të sektorit financiar vendor. Segmentet më të mëdha dhe më të rëndësishme të sistemit financiar janë kryesisht në pronësi të aksionarëve të huaj. Struktura e pronësisë dhe përqendrimi në segmente të veçanta të sistemit financiar nuk shënojnë ndryshime më të konsiderueshme.

Nivelet më të ulëta të ndërmjetësimit financiar, të plotësuara me strukturën e thjeshtë të sistemit financiar, tregojnë se ekziston hapësirë për një mbështetje më të madhe nga sektori financiar për rritjen dhe zhvillimin ekonomik të vendit. Megjithatë, për shkak të strukturës së thjeshtë të sektorit financiar, me **modele tradicionale të funksionimit të institucioneve financiare**, varësisë së vogël midis segmenteve të tij dhe integritit të kufizuar me rrjedhat ndërkombëtare, ai është **më rezistent ndaj goditjeve të jashtme**, ndërsa me madhësinë e tij modeste kufizohen më tej efektet e mundshme negative që sistemi financiar mund të kthejë mbi ekonominë.⁶

Sigurimin bankar, përkatësisht bashkëpunimi ndërmjet bankave dhe shoqërive të sigurimit në bazë të marrëveshjes së përfaqësimit në sigurimin, në vitin 2024 e zbatojnë tetë banka (njëjtë si vitin paraprak) dhe është edhe një shembull i lidhjes ndërsektorale. Kredikërkuesit gjatë procedurave për miratimin e kërkesave për kredi të paraqitura në banka, gjithnjë e më shpesh drejtohen të lidhin kontrata për sigurim jete gjatë kohëzgjatjes së marrëdhënies kreditore, si dhe për sigurimin e pasurisë që është objekt i hipotekës.

Ekziston një lidhje inherente midis sektorit të lizingut dhe sektorit të sigurimeve për shkak të detyrimit rregullator që të sigurohet mjeti i lizingut te ndonjë shoqëri e sigurimit (vetëm nëse nuk është caktuar ndryshe në marrëveshjen e lizingut). Gjithashtu, oferta e a.q. produktet unit-linked të

² <https://www.stat.gov.mk/PrikaziSooopstenie.aspx?rbtxt=31>

³ https://www.nbrm.mk/content/MPI%20publikacii/Najnovi_makroekonomski_pokazатели_mart_2025.pdf

⁴ Në momentin e përgatitjes së këtij raporti nuk ishte shpallur Raporti i stabilitetit financiar për vitin 2024.

⁵ Raporti i stabilitetit financiar për vitin 2023, Banka Popullore

⁶ Raporti i stabilitetit financiar për vitin 2023, Banka Popullore

cilat paraqesin kombinim të sigurimit të jetës me investim në grup, përkatësisht sigurimit e jetës ku rrezikun e investimit e merr përsipër i siguruari, sugjerojnë për lidhshmërinë e këtij lloji të sigurimit me lëvizjet e tregjeve financiare, përkatësisht realizimet e fondeve investuese. Lidhja e pronësisë që ekziston ndërmjet institucioneve të veçanta financiare përbën edhe një kanal tjetër potencial i ndërvarësisë dhe kalimit eventual të rreziqeve nga njëri segment i sistemit financiar në tjetrin.

Gjatë analizës dhe krahasimit të indikatorëve për shkallën e **zhvillimit të tregut vendor për sigurim me tregjet e rajonit** dhe më gjerë, mund të nxirret përfundimi se është në nivele përafërsisht të ngjashme me vendet e rajonit më të afërt, por larg nën nivelin e zhvillimit të mesatares së vendeve anëtare të Bashkimit Evropian. Nga 17 shtete në Evropën Qendrore dhe Lindore sipas indikatorit shkalla e penetrimit, Maqedonia gjendet në vendin e 12-të sipas zhvillimit të tregut të sigurimit (para Shqipërisë, Kosovës, Rumanisë dhe Estonisë), ndërsa sipas indikatorit shkalla e dendësisë në vendin e 15-të (para Shqipërisë dhe Kosovës).

Kjo, para së gjithash, është rezultat i faktit se shoqëritë e sigurimeve të ne nuk janë përfshirë në fazën e akumulimit të fondeve nga kontributet e paguara nga sigurimi pensional me financim kapital, dhe ende janë në fazë të hershme të zhvillimit dhe të ofertës së pakove të shërbimeve në fushën e sigurimit shëndetësor vullnetar. Kjo lidhet edhe me rezultatet e matjes së parë nacionale të nivelit të shkrim-leximit financiar të popullata madhore në Maqedoni, të kryer në vitin 2018⁷. Ajo dëshmoi nivel agregues të shkrim-leximit financiar prej 11,8 në përputhje me metodologjinë standarde të INFE-së. Ky është nivel relativ më i ulët në krahasim me mesataren e vendeve më të zhvilluara në botën e Grupacionit 20 prej 12,7 pikësh, por nga ana tjetër është e krahasueshme me vendet e rajonit. Anketa zbulon aspekte shtesë që lidhen me ndërgjegjësimin e popullsisë për produktet e ndryshme financiare dhe përdorimin e tyre real në praktikë. Sipas Anketës, popullsia e rritur ka një nivel të mirë ndërgjegjësimi në lidhje me produktet bankare klasike, ndërsa niveli i ndërgjegjësimit për produktet nga fusha e sigurimeve është më i ulët. Këto zbulime tregojnë nevojën për një informim më të mirë të popullsisë në lidhje me përparësitë, por edhe rreziqet që lidhen me sigurimet.

Tabela nr. 1: Indikatorët më të rëndësishëm për vendet e Evropës Qendrore dhe Lindore në vitin 2024

	PBV, çmimet aktuale (miliarda euro)	PBV për banor, çmime aktuale (euro)	Primi i shkruar bruto (milione euro)	Norma e penetrimit (% në PBV)	Norma e dendësisë (Euro/banor)
Shqipëria	24,92	9.153	250	1,00%	92
Bosnja dhe Hercegovina	26,28	7.606	555	2,11%	161
Bullgaria	99,50	15.665	2.393	2,41%	377
Kroacia	82,29	21.456	1.923	2,34%	501
Çekia	313,84	28.700	9.150	2,92%	837
Estonia	39,50	28.936	685	1,74%	502
Hungaria	195,47	20.402	4.134	2,12%	432
Kosova	10,34	5.860	168	1,62%	95
Letonia	41,78	22.230	1.227	2,94%	653

⁷ Matja e parë ishte organizuar nga Banka Popullore, kurse me mbështetje nga EFSE-ja, sipas metodologjisë ndërkombëtare.

Lituania	75,98	26.350	1.583	2,08%	549
Maqedonia	14,57	7.955	260	1,78%	142
Mali i Zi	7,44	11.749	134	1,80%	212
Polonia	851,98	23.265	20.051	2,35%	548
Rumania	350,86	18.521	4.709	1,34%	249
Serbia	76,53	11.601	1.516	1,98%	230
Sllovakia	130,88	24.127	2.084	1,59%	284
Sllovenia	67,18	31.702	2.727	4,06%	1.287
Evropa Qendrore dhe Lindore - Gjithsej(2024)	2.409,32	20.603	53.549	2,22%	458

Burimi: XPRIMM, Raporti vjetor për vitin 2024

4. TREGU I SIGURIMEVE NË MAQEDONI

4.1. SHOQËRITË E SIGURIMEVE

Pas bashkimit të dy shoqërive në një, në fund të vitit 2024 në tregun e sigurimeve veprojnë 11 shoqëri për sigurime jo-jetë dhe 6 shoqëri për sigurime jete. Njëra nga shoqëritë e sigurimeve, përveç aktiviteteve në sigurimet jo-jetë, ka edhe leje për të kryer veprimtari të risigurimit, por nuk merr përsipër rreziqe në risigurim.

Në fund të vitit 2024, shoqëritë e sigurimeve kanë punësuar gjithsej 1.969 persona, që paraqet një rritje të lehtë krahasuar me gjendjen në fund të vitit të mëparshëm, 2023 (2023: 1.933).

4.1.1. Struktura e pronësisë

Nuk ka ndryshime në strukturën e pronarëve të shoqërive të sigurimit. Në këtë mënyrë, 14 shoqëri të sigurimeve janë pjesë e grupeve të sigurimeve me seli në vendet anëtare të BE-së, ndërsa tri shoqëri të sigurimeve janë plotësisht në pronësi të investuesve vendas.

Tabela nr. 2: Struktura e pronësisë e shoqërive të sigurimeve (për qindje)

	2023	2.024
1. Aksionerë të huaj	71,39%	71,41%
1,1. Persona fizikë	0,42%	0,42%
1,2. Persona juridikë jofinanciarë	2,63%	2,63%
1,3. Institucione financiare	68,34%	68,36%
2. Aksionerë vendas	28,58%	28,56%
2,1. Persona fizikë	6,24%	6,24%
2,2. Persona juridikë jofinanciarë	0,43%	0,43%
2,3. Institucione financiare	21,91%	21,89%
3. Shteti	0,03%	0,02%
Gjithsej	100,00%	100,00%

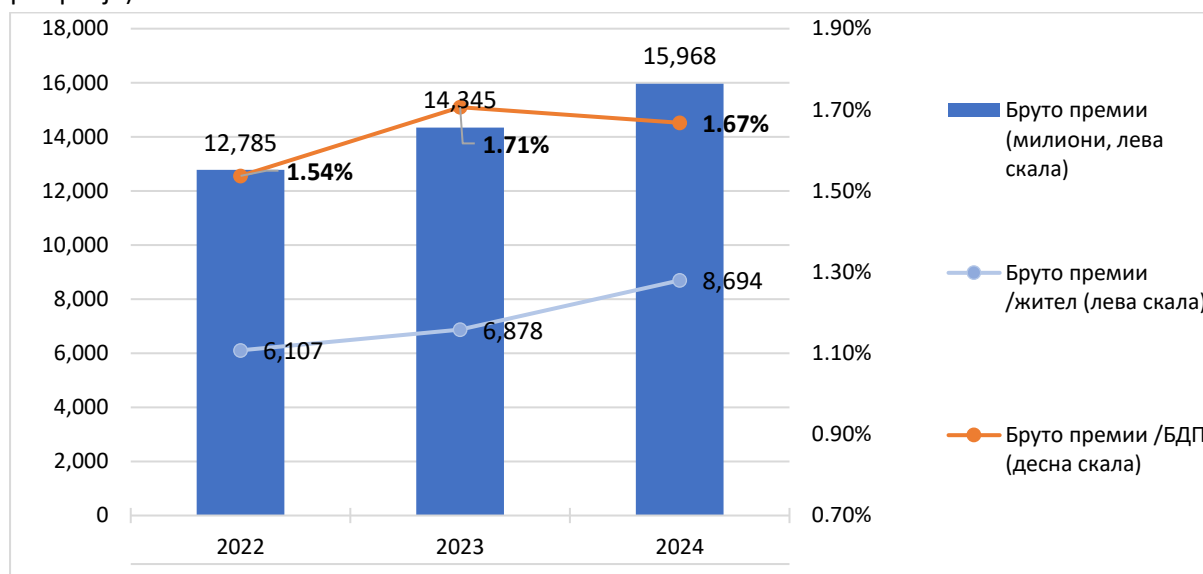
Burimi: AMS

4.1.2. Norma e zhvillimit

Indikatorët themelorë me të cilët matet norma e zhvillimit të tregut të sigurimeve janë norma e penetrimit dhe norma e dendësisë.⁸ Të dhënat për nivelin e penetrimit të sigurimeve në vitin 2024 dëshmojnë se PSHB-ja e përgjithshme në vend merr pjesë me 1.67% në prodhimin bruto vendor, që është për 0,04% më pak se në vitin e kaluar (2023: 1,71% Ndërsa norma e dendësisë për vitin 2024 është 8.694 denarë për banor që shënon rritje prej 26.41,% në raport me vitin e kaluar (Grafiku nr. 1).

⁸Norma e penetrimit llogaritet si raport i Primit të Shkruar Bruto dhe prodhimit bruto vendor, kurse norma e dendësisë llogaritet si raport i Primit të Shkruar Bruto dhe numrit të banorëve në vend.

Grafiku nr. 1: Tregues të zhvillimit të tregut të sigurimeve (milione deanrë; boshti i djathtë – përqindje)

Burimi: Ministria e Financave, AMS

Për shkak të bashkimit të një shoqërie për sigurime jo-jetë me një tjetër gjatë vitit 2024, është vërejtur një rritje e caktuar e përqendrimit. Megjithatë, sektori i sigurimeve ende karakterizohet nga një nivel i ulët përqendrimi, që përbën një parakusht për konkurrencë funksionale në treg. Indeksi Herfindahl, i llogaritur nëpërmjet PSHB-së, në vitin 2024 është 812,347 (2023: 725,03). Rezultat të ngjashëm tregon e matja e indeksit nëpërmjet mjeteve të shoqërive për sigurim 822,119 në vitin 2024 (2023: 751,12)⁹.

Duke analizuar sipas grupeve të sigurimeve, përqendrimi më i lartë është i pranishëm në sigurimet e jetës, për shkak të numrit të vogël të shoqërive në këtë fushë. Tek shoqëritë e sigurimeve të jetës, Indeksi Herfindahl, i matur sipas PSHB-së, është 2.127,587 (2023: 2.151,15), ndërsa, i matur sipas mjeteve të shoqërive, është (2.520,105 (2023: 2.609,28).

Tek sigurimet jo-jetë, treguesit tregojnë një përqendrim më të ulët krahasuar me sigurimet e jetës, ku matja nëpërmjet Indeksit Herfindahl sipas PSHB-së në vitin 2024 është 1.107,538 (2023: 966,53), ndërsa treguesi i njëjtë i matur nëpërmjet mjeteve është 1.179,466 (2023: 966,51).

Treguesi CP5¹⁰, i matur nëpërmjet pjesëmarrjes në PSHB-së, te shoqëritë për sigurim jo-jetë, në vitin 2024 shënon rritje dhe është 63,39% (2023: 55,12%

Në vijim jepen tabelat ku janë treguar lëvizjet e Indeksit Herfindahl dhe treguesit e përqendrimit të pesë shoqërive të para të sigurimeve (CR5):

⁹Indeksi Herfindahl llogaritet sipas formulës:

$$HI = \sum_{i=1}^n (S)_i^2$$

Ku S është pjesëmarrja e secilës shoqëri sigurimesh në mjetet e përgjithshme (primi i shkruar bruto) të sektorit të sigurimeve, dhe n është numri total i institucioneve në segmentin përkatës. Kur indeksi lëviz në intervalin prej 1.000 deri në 1.800 njësi, niveli i përqendrimit të sektorit të sigurimeve konsiderohet i pranueshëm.

¹⁰Treguesi CP5 tregon pjesëmarrjen e 5 shoqërive të para për sigurim me pjesëmarrjen më të madhe në strukturën e përgjithshme.

Tabela nr. 3: Indeksi Herfindahl dhe treguesi CP5 i matur sipas PSHB-së

PSHB	2023		2024	
	Herfindal	CR5	Herfindal	CR5
I gjithë sektori	725,03	45,56%	812,347	51,90%
Jo-jetë	966,53	55,12%	1.107,54	63,39%
Jetë	2.151,15	100,00%	2.127,59	99,30%

Burimi: AMS

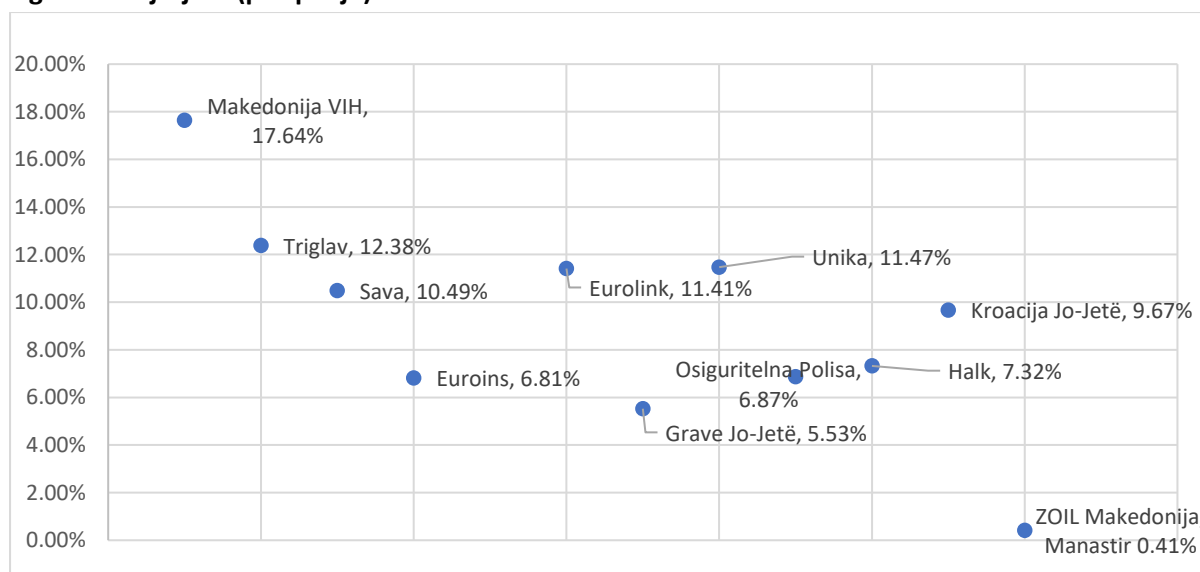
Tabela nr. 4: Indeksi Herfindahl dhe treguesi CP5 i matur sipas mjeteve

Aktiva	2023		2024	
	Herfindal	CR5	Herfindal	CR5
I gjithë sektori	751,12	48,64%	822,119	53,23%
Jo-jetë	966,51	55,65%	1.179,47	63,43%
Jetë	2.609,28	98,09%	2.520,11	98,34%

Burimi: AMS

Në fund të vitit 2024, në segmentin e përqendrimit të tregut të sigurimeve jojetë, pesë shoqëri sigurimesh e kalojnë pragun e pjesëmarrjes prej mbi 10% në totalin e PSHB-së. Pas bashkimit të kryer, ADOR Makedonia VIG u bë lider i tregut me një pjesëmarrje prej 17,64% në totalin e primit vjetor në grupin e sigurimeve jo-jetë. (Grafiku nr. 2).

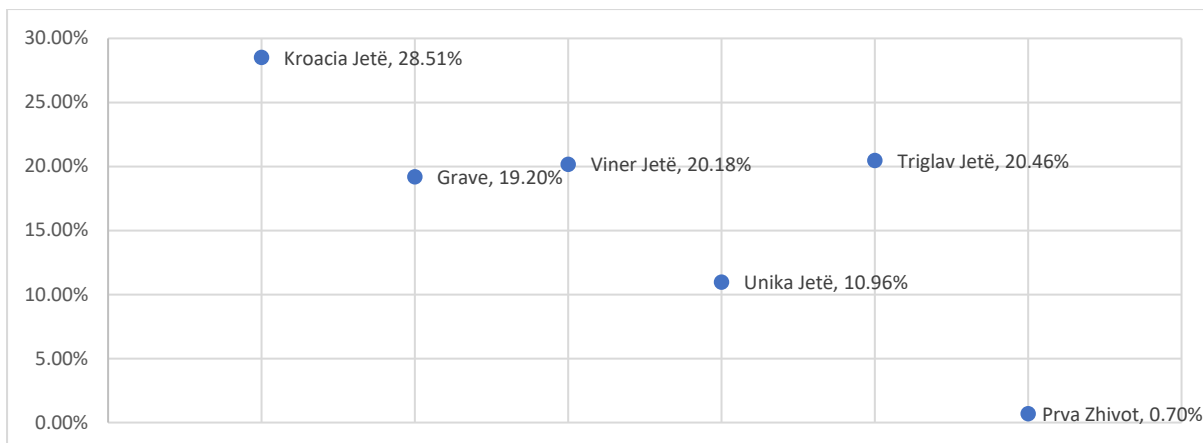
Grafiku nr. 2: Përqendrimi i tregut sipas primit të shkruar bruto në vitin 2024, në grupin e sigurimeve jo-jetë (përqindje)

Burimi: AMS

Në grupin e sigurimeve të jetës, vazhdon rritja e konkurrencës dhe trendi në ulje i pjesëmarrjes së dy shoqërive të sigurimeve të jetës që kanë qenë më gjatë të pranishme në treg (grafiku nr.... 3).

Grafiku nr. 3: Përqendrimi i tregut sipas primit të shkruar bruto në vitin 2024, në grupin e sigurimeve të jetës (përqindje)

Burimi: AMS

4.1.3. Primi i Shkruar Bruto (PSHB)

PSHB-ja në sigurimet dhe risigurimet të shoqëritë e sigurimeve jo-jetë përfshin të gjitha shumat e primeve të dakorduara (të polisuar) gjatë periudhës aktuale të raportimit, pa marrë parasysh nëse ato i referohen pjesërisht ose tërësisht periudhës së ardhshme, ndërsa të sigurimet e jetës, primi i përgjithshëm i shkruar përfshin të gjitha primet e paguara deri në fund të periudhës së raportimit.

Ashtu si në vitin e kaluar, edhe në 2024 është arritur një rritje dyshifrore e PSHB-së. Në vitin 2024, PSHB-ja e realizuar në total ishte 15.968.235 mijë denarë (tabela nr. 5), që përfaqëson një rritje prej 11,32% krahasuar me PSHB-në e realizuar në vitin 2023 (2023: ...). 14.344.690 mijë denarë).

Tabela nr. 5: Primi i shkruar bruto sipas klasave të sigurimeve

Klasa e sigurimit	Premii i shkruar bruto (PSHB)		Dinamika	Pjesëmarrja në PSHB-në e përgjithshme	
	2023	2024		2023	2024
01. Sigurim nga fatkeqësia	758.692	846.482	11,57%	5,29%	5,30%
02. Sigurim shëndetësor	1.004.051	1.327.563	32,22%	7,00%	8,31%
03. Sigurim i mjeteve motorike - kasko	1.181.114	1.359.846	15,13%	8,23%	8,52%
05. Sigurim i mjeteve për fluturim - kasko	92.253	98.552	6,83%	0,64%	0,62%
06. Sigurim i mjeteve lundruese - kasko	1.762	2.016	14,42%	0,01%	0,01%
07. Sigurim i mallrave gjatë transportit - kasko	118.918	118.258	-0,56%	0,83%	0,74%
08. Sigurim i pronës nga zjarri	835.740	1.014.449	21,38%	5,83%	6,35%
09. Sigurime të tjera të pronave	1.498.216	1.511.839	0,91%	10,44%	9,47%
10. Autopërgjegjësi	5.595.486	5.913.184	5,68%	39,01%	37,03%
11. Sigurim nga përgjegjësia nga përdorimi i mjeteve fluturuese	28.792	15.091	-47,58%	0,20%	0,09%
12. Sigurim nga përgjegjësia nga përdorimi i mjeteve lundruese	4.380	4.802	9,64%	0,03%	0,03%
13. Sigurime të tjera nga përgjegjësia	316.421	365.465	15,50%	2,21%	2,29%
14. Kredi	60.331	104.677	73,50%	0,42%	0,66%
15. Sigurim i garancive	397	196	-50,73%	0,00%	0,00%
16. Sigurim i humbjeve financiare	82.349	98.196	19,24%	0,57%	0,61%
17. Mbrojtje Juridike	2	3	50,00%	0,00%	0,00%

18. Sigurim i ndihmës turistike	277.561	293.564	5,77%	1,93%	1,84%
19. Sigurim i jetës	1.901.868	2.099.615	10,40%	13,26%	13,15%
20. Martesë dhe lindje	0	0	#DIV/0!	0,00%	0
21. Sigurim i jetës kur rreziku investues mbartet nga i siguruari	586.357	794.436	35,49%	4,09%	4,98%
GJITHSEJ	14.344.690	15.968.235	11,32%	100,00%	100,00%
JO-JETË GJITHSEJ	11.856.465	13.074.184	10,27%	82,65%	81,88%
GJITHSEJ JETË	2.488.225	2.894.051	16,31%	17,35%	18,12%

Burimi: AMS

Një trend pozitiv është i pranishëm në të dy segmentet e sigurimeve, ku tek sigurimet jo-jetë është realizuar PSHB në shumën 13.074.184 mijë denarë (2023: 11.856.465 mijë denarë), që përbën 81,88% të PSHB-së totale të sektorit të sigurimeve dhe shënon një rritje prej 10,27% krahasuar me vitin 2023.

Gjatë vitit 2024 nuk është realizuar asnjë primi për risigurim (2023: 0).

Individualisht, krahasuar me vitin 2023, dy shoqëri për sigurime jojetë shënojnë rënie të PBP-së, ndërsa shoqëritë e tjera për sigurime jojetë shënojnë rritje të primeve (tabela nr. 6).

Tabela nr. 6: Premia bruto e polisës sipas shoqërive për sigurime jojetë (mijë denarë)

nr.	Shoqëritë e Sigurimeve	Premia bruto polisë (PBP)		Dinamika	Pjesëmarrja në PBP-në e përgjithshme	
		2.023	2.024		2.023	2.024
1	MAQEDONIA	2.317.135	2.305.980	-0,48%	19,54%	17,64%
2	TRIGLLAV	1.472.639	1.618.108	9,88%	12,42%	12,38%
3	UNIKA	1.305.648	1.499.856	14,87%	11,01%	11,47%
4	EUROLINK	1.339.085	1.492.125	11,43%	11,29%	11,41%
5	SAVA	1.258.028	1.371.245	9,00%	10,61%	10,49%
6	KROACIJA JOJETË	1.092.107	1.263.908	15,73%	9,21%	9,67%
7	HALLK	770.795	957.397	24,21%	6,50%	7,32%
8	POLISË SIGURIMI	797.574	898.203	12,62%	6,73%	6,87%
9	EVROINS	975.627	890.981	-8,68%	8,23%	6,81%
10	GRAVE JOJETË	527.827	722.416	36,87%	4,45%	5,53%
11	ZOIL Maqedonia Manastir	0	53.965		0,00%	0,41%
JOJETË GJITHSEJ		11.856.465	13.074.184	10,27%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Në segmentin e sigurimeve të jetës, që përbën 18,12% të PBP-së totale të sektorit të sigurimeve, është realizuar një PBP në shumën 2.894.051 mijë denarë (2023: 2.488.225 mijë denarë), që përfaqëson një rritje prej 16,31% krahasuar me vitin 2023.

Të gjitha shoqëritë për sigurime jete shënojnë rritje të PBP-së vjetore, ku rritja e dy shoqërive kryesore është dukshëm më e ulët se rritja vjetore e shoqërive të tjera. Nga kjo rrjedh edhe ulja e mëtejshme e përqendrimit të tregut në këtë segment, e vërejtur në vitin 2024 (tabela nr. 7).

Tabela nr. 7: Premia bruto e polisës sipas shoqërive për sigurime jetë (mijë denarë)

nr.	Shoqëritë e Sigurimeve	Premia bruto polisë (PBP)	Dinamika	Pjesëmarrja në PBP-në e përgjithshme
-----	------------------------	---------------------------	----------	--------------------------------------

		2.023	2.024	24/23	2.023	2.024
1	KROACIJA JETË	732.339	825.045	12,66%	29,43%	28,51%
2	TRIGLLAV JETË	450.391	592.125	31,47%	18,10%	20,46%
3	VINER JETË	493.075	583.955	18,43%	19,82%	20,18%
4	GRAVE	505.169	555.531	9,97%	20,30%	19,20%
5	UNIKA JETË	307.157	317.226	3,28%	12,34%	10,96%
6	E PARA JETË	94	20.170	21.357,16%	0,00%	0,70%
GJITHSEJ JETË		2.488.225	2.894.051	16,31%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Një nga treguesit më të përshtatshëm për vëllimin e veprimtarive të kryera nga shoqëritë e sigurimeve është analiza e vëllimit të veprimeve sipas klasave të ndryshme të sigurimeve. Kjo paraqitje tabelare mundëson analizën e shpërndarjes së primisë për klasat e ndryshme të sigurimeve sipas shoqërive, d.m.th. jep përgjigje për pyetjen se në cilat produkte sigurimesh janë të specializuara shoqëritë e veçanta. Në këtë mënyrë, nëpërmjet të dhënave për PBP-në sipas klasave të sigurimeve, struktura e tregut e të gjitha shoqërive të sigurimeve për vitin 2024 është paraqitur më tej (tabela nr. 8).

Tabela nr. 8: Premi bruto e polisës për periudhën 01.01.2024 – 31.12.2024 (mijë denarë)

Ред. бр.	Класа на осигурување	Триглав	Сава	Евроинс	Еуролинк	Уника	Осигурителна Полиса	Кроација неживот	Халк	Граве неживот	Македонија ВИГ	Зоил Македонија Битола	Вкупно неживот
01	01. Незгода	130.796	84.124	51.526	97.531	60.758	50.808	149.331	70.021	30.509	119.383	1.695	846.482
02	02. Здравствено	220.790	129.982	29.319	233.861	122.148	0	222.232	118.365	0	250.866	0	1.327.563
03	03. Каско моторни возила	177.590	248.558	83.662	136.792	109.979	125.895	108.364	146.353	28.807	187.582	6.264	1.359.846
04	04. Каско шински возила	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	05. Каско воздухоплови	907	0	0	76.326	0	562	20.592	0	0	166	0	98.553
06	06. Каско пловни објекти	161	965	0	48	23	450	0	188	0	181	0	2.016
07	07. Карго	35.197	3.783	20.358	5.704	14.940	3.968	5.757	5.536	0	23.015	0	118.258
08	08. Имот од пожар и др. опасн.	107.055	97.504	54.600	240.774	58.918	65.757	70.158	80.467	4.013	234.802	399	1.014.447
09	09. Имот останато	251.276	174.576	153.936	103.678	210.017	31.904	77.386	62.722	2.377	443.833	134	1.511.839
10	10. АО (вкупно)	482.449	532.202	464.990	446.750	840.560	562.222	563.146	394.257	650.490	930.717	45.401	5.913.184
11	11. Одговорност воздухоплови	1.100	0	0	8.720	0	1.878	2.720	0	0	674	0	15.092
12	12. Одговорност пловни објекти	365	1.178	79	715	524	711	140	357	0	734	0	4.803
13	13. Општа одговорност	50.798	16.618	17.603	92.268	50.451	28.435	13.851	33.691	599	61.092	58	365.464
14	14. Кредити	36.138	18.973	2.734	0	0	0	2.675	26.231	0	17.927	0	104.678
15	15. Гаранции	0	0	3	29	0	7	0	157	0	0	0	196
16	16. Финансиски загуби	62.550	9.655	193	944	9.654	0	790	3.913	0	10.497	0	98.196
17	17. Правна заштита	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
18	18. Туристичка помош	60.938	53.127	11.978	47.985	21.884	25.606	26.763	15.139	5.619	24.511	13	293.563
	ВКУПНО НЕЖИВОТ	1.618.110	1.371.245	890.981	1.492.125	1.499.856	898.203	1.263.908	957.397	722.414	2.305.980	53.964	13.074.183

Ред. бр.	Класа на осигурување	Триглав живот	Кроација живот	Граве	Винер живот	Уника живот	Прва живот	Вкупно живот
19	19. Живот	484.029	668.321	480.278	249.559	202.945	14.483	2.099.615
20	20. Брак и породување	0	0	0	0	0	0	0
21	21. Удели во инвест. фондови	108.096	156.724	75.253	334.396	114.281	5.687	794.437
	Вкупно живот	592.125	825.045	555.531	583.955	317.226	20.170	2.894.052

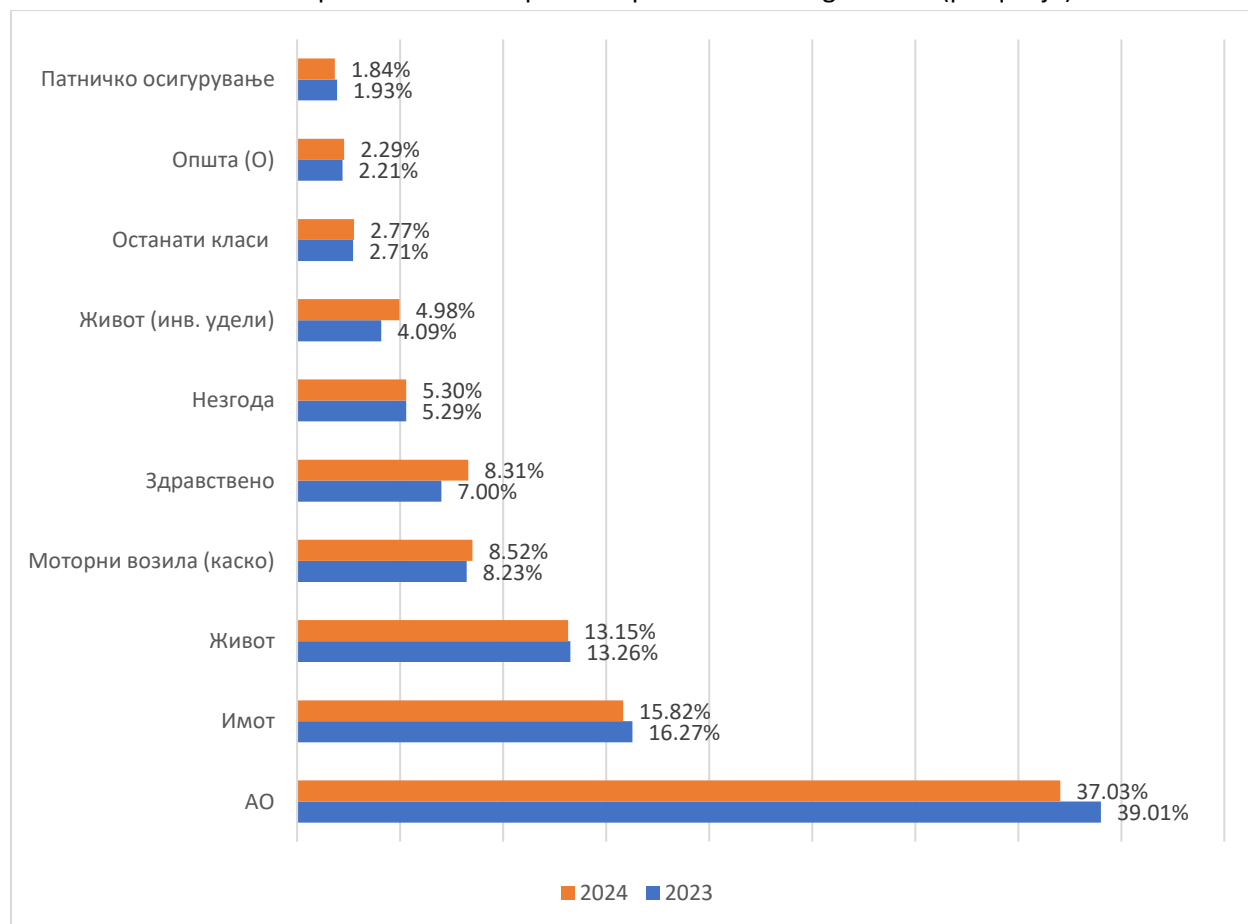
Вкупно: 15.968.235

Burimi: ASO

4.1.4. Struktura e PBP-së

Në totalin e PBP-së, pjesëmarrja më e rëndësishme vazhdon të jetë sigurimi i automjeteve me 45,55% (2023: 47,24%), i cili përbëhet nga sigurimi dominues i detyrueshëm i automjeteve (prime nga policat për sigurim të detyrueshëm nga AO dhe kartat e gjelbra) me 37,03% (2023: 39,01%) dhe nga sigurimi vullnetar i automjeteve (kasko) me 8,52% (2023: 8,23%). Një vend të rëndësishëm në strukturën e PBP-së zë sigurimi i pasurisë me 15,82% (2023: 16,27%), sigurimi i jetës me një pjesëmarrje prej 18,12% (2023: 17,35%), si dhe sigurimi shëndetësor dhe ai për pasojat e aksidenteve (për pasojë të aksidenteve), të cilët së bashku përbëjnë 13,61% të PBP-së së përgjithshme në vitin 2024 (2023: 12,29%). Struktura sipas klasave më të rëndësishme të sigurimeve, si dhe krahasimi me vitin 2023, është paraqitur në grafikun nr. 4.

Grafiku nr. 4: Struktura e premisë bruto të polisës sipas klasave të sigurimeve (përqindje)

Burimi: ASO

Është shënuar një rritje e PBP-së prej 5,68% krahasuar me vitin 2023 në klasën e sigurimit të detyrueshëm të automjeteve (AO), me një prim të totale prej 5.913.179 mijë denarë (2023: 5.595.486 mijë denarë), ndërsa është rritur edhe numri i kontratave të lidhura për 5,62%. Pjesa më e madhe, pra 72% e PBP-së së përgjithshme për sigurimin AO, ose në shumën absolute 4.258.873 mijë denarë, vjen nga polisat e shitura për sigurim të detyrueshëm të automjeteve (ZAO), i cili ofron mbulim vetëm për dëmet e shkaktuara brenda territorit të vendit. Një prim prej 1.367.351 mijë denarë në vitin 2024 është e polisuar nga kartat e gjelbra të lëshuara, që përbën 23,12% të PBP-së totale për sigurimin AO. Karta e gjelbër siguron mbulim për dëmet e shkaktuara jashtë vendit.

Struktura dhe ndryshimet në priminë e polisuar për sigurimin AO janë paraqitur në tabelën vijuese:

Tabela nr. 9: Struktura e PBP-së për sigurim nga AO, në mijë denarë

Lloji i sigurimit nga AO	2023	2024	Ndryshimi në %	2023	2024
Sigurimi i detyrueshëm nga AO	4.023.802	4.258.873	5,84%	71,91%	72,02%
Kartoni i gjelbër (KGJ)	1.300.372	1.367.351	5,15%	23,24%	23,12%
Sigurimi Kufitar (KF)	165.869	170.103	2,55%	2,96%	2,88%
Sigurimi nga përgjegjësia e shoferit gjatë marrjes së mallit	105.443	116.853	10,82%	1,88%	1,98%
Gjithsej	5.595.487	5.913.179	5,68%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Tek sigurimi kasko i automjeteve është shënuar gjithashtu një rritje prej 15,13%, me një primi të përgjithshme prej 1.359.846 mijë denarë (2023: 1.181.114 mijë denarë), si dhe një rritje të numrit të kontratave të lidhura për 4,76%. Në rritjen e primisë mesatare për sigurimin kasko ka ndikuar edhe inflacioni në vitin 2024, por edhe në vitin e mëparshëm 2023, kur gjithashtu u vërejt një rritje më e lartë relative e PBP-së krahasuar me rritjen relative të numrit të kontratave të lidhura.

Sigurimi i pasurisë shënon një rritje prej 8,24%, me një PBP vjetore prej 2.526.288 mijë denarë (2023: 2.333.954 mijë denarë), dhe një rritje më të moderuar të numrit të kontratave të lidhura prej 7,38%.

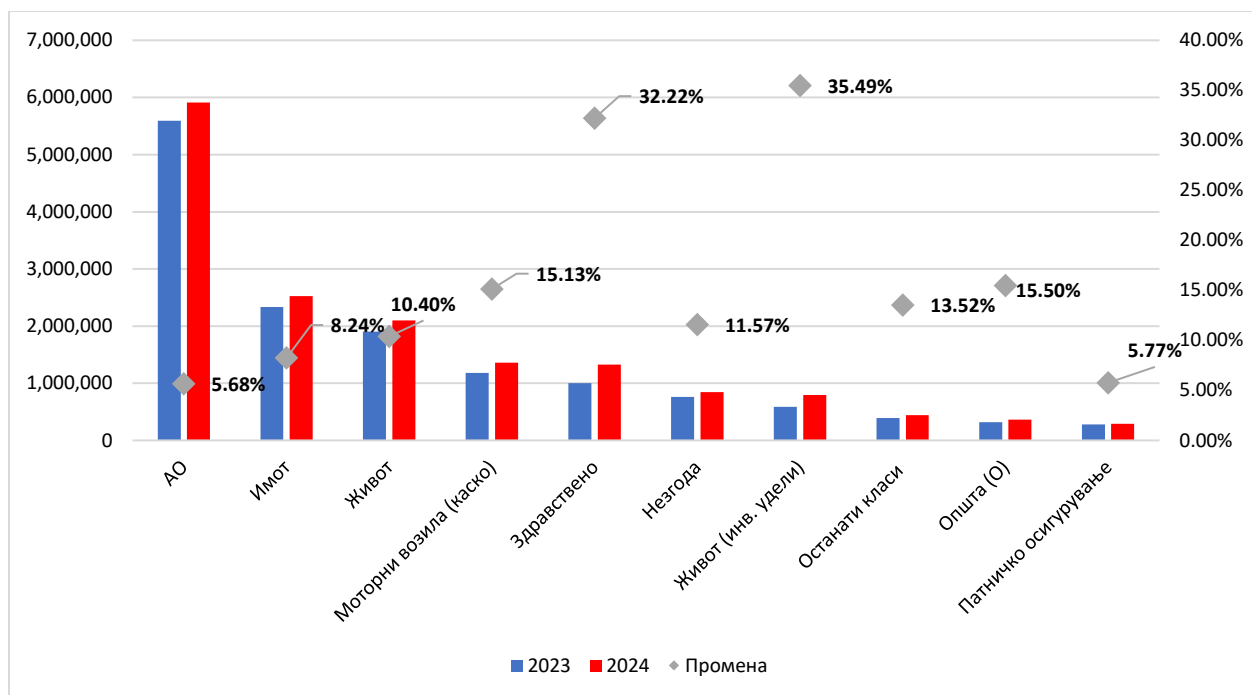
Të dhënat e agreguara të tregut tregojnë trende negative në sigurimin bujqësor. Sigurimi i kulturave, frutave dhe bagëtive përbën vetëm 11,2% të PBP-së totale të sigurimit të pasurisë. Në vitin 2024, PBP-ja nga sigurimet bujqësore ishte 282.300 mijë denarë, që është 28% më pak se primia e polisuar nga shoqëritë e sigurimeve në vitin 2023 në këtë bazë (2023: 393.942 mijë denarë). Ka pasur gjithashtu një rënie të numrit total të kontratave të lidhura për sigurimet bujqësore. Në vitin 2024 janë lidhur 2.943 kontrata, që është 16,6% më pak se në vitin 2023 (2023: 3.530 kontrata).

Nga ana tjetër, vazhdon trendi pozitiv i rritjes vjetore të sigurimit vullnetar shëndetësor. Në segmentin e sigurimeve jojetë, në vitin 2024 janë lidhur gjithsej 40.977 kontrata për sigurim shëndetësor (2023: 33.717 kontrata) me një PBP të përgjithshme prej 1.327.563 mijë denarë (2023: 1.004.051 mijë denarë), që paraqet një rritje prej 21,53% të numrit të kontratave dhe 32,22% të PBP-së së përgjithshme krahasuar me vitin 2023.

Sigurimet për pasojat nga aksidentet gjithashtu shënojnë rritje, si në numrin e kontratave të lidhura, ashtu edhe në PBP. PBP-ja e përgjithshme vjetore në këtë klasë të sigurimeve jo-jeteore është 846.482 mijë denarë, që është 11,57% më shumë se në vitin 2023 (2023: 758.692 mijë denarë). Numri i përgjithshëm i kontratave në vitin 2024 është 815.351, ndërsa në vitin 2023 ishte 769.861.

Në grafikun nr. 5 është paraqitur trendi i PBP-së sipas klasave më të rëndësishme të sigurimeve.

Grafiku nr. 5: Trendi i primisë bruto të polisuar sipas klasave të sigurimeve (mijë denarë; boshti i djathtë – përqindje)

Burimi: ASO

Njèkohësisht, te sigurimi jetë është realizuar PBP në shumë prej 2.894.052 mijë denarë (2023: 2.488.225 mijë denarë), që paraqet një rritje prej 16,31%, ku sigurimi i jetës përbën 18,12% të PBP-së përgjithshme të sektorit të sigurimeve.

Te sigurimi bazë i jetës (rreziket nga klasa 19 e nenit 5 të LSSH-së) është shënuar një trend pozitiv i PBP-së, që arrin 2.099.615 mijë denarë (2023: 1.901.868 mijë denarë), një rritje prej 10,4%. Kjo rritje kryesisht vjen nga kontratat afatshkurtra të sigurimit të jetës, të cilat nuk përfshijnë pjesëmarrje në fitime për të siguruarin dhe mbulojnë vetëm rrezikun e vdekjes. Numri i kontratave me këtë mbulim bazë u rrit ndjeshëm në vitin 2021, kur shoqëritë e sigurimeve të jetës morën portofol të konsiderueshëm të sigurimeve të detyrueshme për rrezikun e vdekjes nga sëmundjet nga shoqëritë e sigurimeve jojetë, si shtesë ndaj polisave për sigurim ndaj pasojave të aksidenteve (aksident), si dhe sigurime për kredimarrës.

Te sigurimi i jetës i lidhur me investime në fonde investimi, ku rreziku i investimit bie mbi të siguruarin (klasa 21 e nenit 5 të LSSH-së), është polisuar një primi totale prej 794.437 mijë denarë, që përfaqëson një rritje vjetore prej 35,49%. Kjo është rritja relative vjetore më e lartë e PBP-së e arritur në çdo klasë sigurimesh. Në vitin 2023, primia e polisuar për këto kontrata ishte 586.357 mijë denarë.

Në tabelën vijuese është paraqitur struktura e primie bruto të polisuar për sigurimin e jetës në vitin 2024, krahasuar me vitin 2023.

Tabela nr. 10: Premia bruto e polisës për sigurim të jetës, në mijë denarë

Klasa	Gjithsej 2.023	Gjithsej 2.024	Ndryshimi 24/23	Pjesëmarrja 2023	Pjesëmarrja 2024
-------	----------------	----------------	-----------------	------------------	------------------

Sigurim i jetës	19	1.901.868	2.099.615	10,40%	76,43%	72,55%
gjithsej sigurim themelor i jetës		1.772.603	1.949.031	9,95%	71,24%	67,35%
sigurim i përzierë		806.962	767.196	-4,93%	32,43%	26,51%
vdekje (termin)		599.719	773.570	28,99%	24,10%	26,73%
përjetim		147.274	186.485	26,62%	5,92%	6,44%
sigurim i përzierë me TBS		215.214	218.453	1,51%	8,65%	7,55%
vdekje (përjetë)		3.435	3.326	-3,17%	0,14%	0,11%
gjithsej sigurim shtesë		129.265	147.362	14,00%	5,20%	5,09%
rast fatkeqësie (vdekje)		28.624	39.132	36,71%	1,15%	1,35%
rast fatkeqësie (invaliditet)		80.691	85.929	6,49%	3,24%	2,97%
shëndetësie (tjetër)		19.635	22.301	13,58%	0,79%	0,77%
gjithsej sigurim rent		315	3.222	922,86%	0,01%	0,11%
Sigurim i jetës kur rreziku investues mbartet nga i siguruari	21	586.357	794.436	35,49%	23,57%	27,45%
Gjithsej		2.488.225	2.894.051	16,31%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Të dhënat për primet bruto të polisura të ndara sipas llojeve të produkteve, d.m.th. rreziqeve që mbulohen nga këto produkte, janë një nga treguesit që konfirmojnë tezën se po ulet pjesëmarrja e sigurimeve tradicionale, të ashtuquajtura të përziera të jetës me komponentë kursimi, në favor të rritjes së sigurimeve të jetës me rrezik të pastër që mbulojnë vetëm rrezikun e vdekjes, si dhe të rritjes së kontratave të sigurimit të jetës ku fondet e mbledhura nga primet ridrejtohen në blerjen e aksioneve të lëshuara nga fondet investuese, ku rrezikun e investimeve e mban i siguruari.

Çmimi me të cilin shoqëria e sigurimeve blen aksionet e fondit investues në emër dhe për llogari të të siguarit është ai i tregut, d.m.th. çmimet e bursës në periudhën kur i siguruari paguan priminë e dakorduar të shoqëria e sigurimeve. Kontratat janë afatgjata, ku i siguruari zakonisht paguan priminë gjatë disa viteve. Detyrimi i shoqërisë së sigurimeve ndaj të siguarit varet nga vlera tregtare e aksioneve në datën e llogaritjes. Nëse blerja e aksioneve në emër dhe për llogari të të siguarit është bërë në periudha kur vlerat tregtare ishin të ulëta, dhe nëse detyrimi i dakorduar i shoqërisë ndaj të siguarit lind në një periudhë kur vlerat tregtare janë më të larta, atëherë i siguruari do të përfitojë, d.m.th. do të marrë më shumë mjete monetare sesa investimet totale të kryera nëpërmjet primive. Dhe e kundërta, nëse gjatë pagesave të primeve të shoqëria e sigurimeve vlera e aksioneve është e lartë, ndërsa në momentin e përmbushjes së detyrimeve të dakorduara ndaj të siguarit vlera e aksioneve është e ulët, i siguruari duhet të dijë se do të marrë më pak sesa ka investuar, d.m.th. do të ketë humbje. Për këtë arsye, për këto produkte thuhet se i siguruari e mban rrezikun nga ndryshimi i vlerës tregtare të fondeve të investuara.

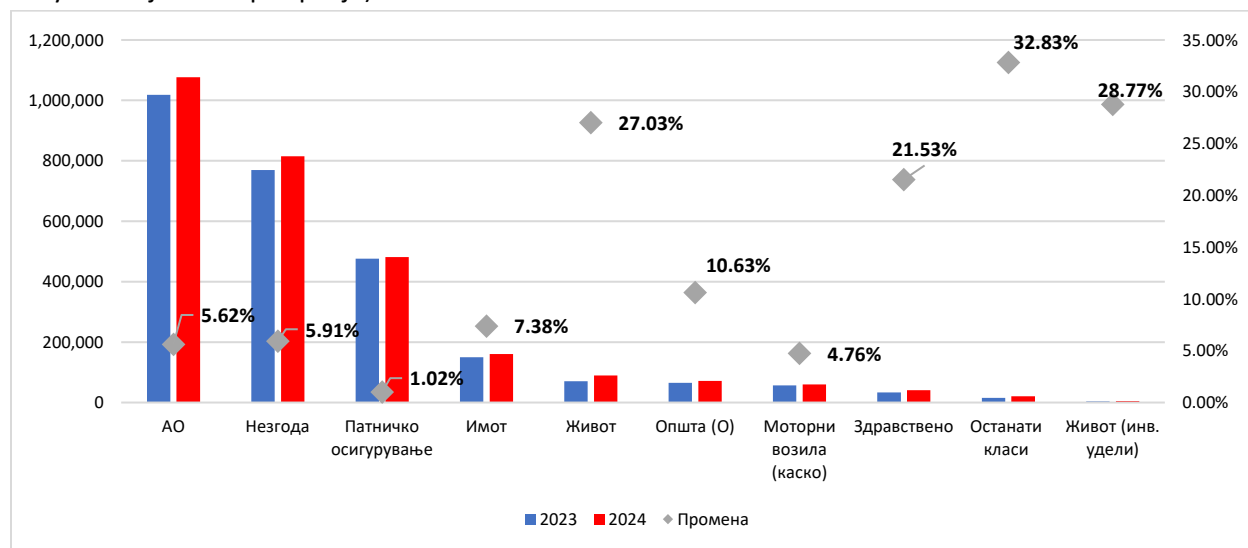
Në këtë kuadër, ASO organizon vazhdimisht ngjarje edukative për të informuar më mirë të siguarit mbi karakteristikat, përfitimet dhe rreziqet e lidhura me fondet e investuara në këto produkte.

Vlera totale e aksioneve në fondet investuese më 31.12.2024 është 2.043.602 mijë denarë, që përbën 14,2% të aktivave totale të shoqërive të sigurimeve të jetës (31.12.2023: 1.391.946 mijë denarë, 10,6% të aktivave).

Fondet sipas këtyre polisave të sigurimit të jetës janë investuar në aksione të lëshuara nga fondet investuese, të cilat menaxhohen nga katër shoqëri: VFP Fond Menaxhment SH Shkup, KB Invest SHA Shkup, NLB Fondovi SHA Shkup dhe Vega Fondovi SHA Shkup. Pjesa më e madhe, ose 65,6% e të gjitha investimeve të fondeve nga polisat UL janë në aksione të lëshuara nga fondi i hapur investues VFP Premium Aksione, i cili menaxhohet nga shoqëria VFP Fond Menaxhment. Lider i tregut në shitjen e këtyre sigurimeve, si dhe në vlerën totale të tregut të aksioneve të blera në emër dhe për llogari të të siguruarve, është Viner Jetë.

Gjatë vitit 2024, shoqëritë e sigurimeve kanë lidhur gjithsej 2.047.885 kontrata (polica) sigurimi, që përfaqëson një rritje prej 5,04% krahasuar me vitin 2023, kur u lidhën 1.949.592 kontrata. Nga numri total i kontratave të lidhura, 1.952.867 polisa janë në kuadër të sigurimeve jojetë, që përfaqëson një rritje prej 4,16% krahasuar me numrin e kontratave në vitin 2023 (2023: 1.874.841 kontrata), ndërsa 95.023 janë kontrata për sigurim jete, që tregon një rritje prej 27,12% krahasuar me vitin 2023, kur u lidhën gjithsej 74.751 kontrata sigurimi jete. Ndryshimi i numrit të kontratave të lidhura sipas klasave më të rëndësishme¹¹ të sigurimeve është paraqitur në grafikun nr. 6.

Grafiku nr. 6: Kontratat e lidhura tek shoqëritë e sigurimeve (boshti i majtë – numri; boshti i djathtë – ndryshimi vjetor në përqindje)

Burimi: ASO

4.1.5. Dëme bruto të paguara (DBP)

Në vitin 2024, shoqëritë e sigurimeve kanë paguar një shumë bruto dëmsh prej 6.272.470 mijë denarë (tabela nr. 11). Në krahasim me vitin 2023, dëmet bruto të paguara janë rritur për 7,72% (2023: 5.822.812 mijë denarë). Pjesëmarrja e risigurimit në dëmet bruto të paguara është 683.683 mijë denarë, që përbën 10,9% të dëmeve të përgjithshme bruto të paguara gjatë vitit.

Tabela nr. 11: Dëmet e paguara sipas klasave të sigurimeve

¹¹ Në ueb faqen e ASO-s <https://aso.mk/izveshtaj-za-rabotata-na-drushtvata-za-osiguruvanje-vo-periodot-1-1-2024-31-12-2024/> janë publikuar të dhëna statistike vjetore të agreguara për numrin e kontratave të lidhura për sigurime sipas klasave të sigurimeve, si dhe veçmas për mbulimet e ndryshme të polisave të sigurimit AO, si dhe për sigurimet e jetës

Klasa e sigurimit	2023	2024	Ndryshimi	pjesëmarrja 2023	pjesëmarrja 2024
AO	2.367.717	2.432.841	2,75%	40,66%	38,79%
Jetë	804.584	943.704	17,29%	13,82%	15,05%
Shëndetësi	659.008	843.263	27,96%	11,32%	13,44%
Mjete motorike (kasko)	716.745	763.995	6,59%	12,31%	12,18%
Pronë	760.351	623.811	-17,96%	13,06%	9,95%
Aksident	349.227	396.140	13,43%	6,00%	6,32%
Sigurim udhëtarësh	84.486	132.046	56,29%	1,45%	2,11%
Jetë (pjesë indiv.)	52.357	103.660	97,99%	0,90%	1,65%
E përgjithshme (P)	17.630	24.667	39,91%	0,30%	0,39%
Klasa të tjera	10.707	8.343	-22,08%	0,18%	0,13%
Gjithsej jojetë	4.965.871	5.225.106	5,22%	85,28%	83,30%
Gjithsej jetë	856.941	1.047.364	22,22%	14,72%	16,70%
Gjithsej	5.822.812	6.272.470	7,72%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Në strukturën e dëmeve bruto të paguara, pjesën më të madhe e zënë dëmet që rrjedhin nga sigurimi i përgjegjësive automobilistike me 38,79%, të ndjekura nga dëmet e paguara për sigurimin e jetës me 15,05%, sigurimi shëndetësor vullnetar me 13,44%, dëmet nga sigurimi i automjeteve (kasko) me 12,18%, dhe dëmet nga sigurimi i pronës me pjesëmarrje prej 9,95% të totalit të dëmeve të paguara.

Ngjashëm me pjesëmarrjen në priminë e sigurimit nga PA, përqindja më e madhe rreth 80% e shumës totale të dëmeve të paguara për këtë lloj sigurimi AP u përket polisave të sigurimit të detyrueshëm nga AP, ose në vlerë absolute 1.936.434 mijë denarë. Në bazë të kartave të gjelbra të lëshuara, në vitin 2024 janë paguar dëme në shumë të përgjithshme prej 449.158 mijë denarë, që përfaqëson 18,46% të shumës së përgjithshme të dëmeve të paguara në bazë të sigurimit nga përgjegjësia automobilistike.

Tabela nr. 12: Struktura e PBP-së për sigurim nga AP, në mijë denarë

Lloji i sigurimit nga AP	2023	2024	Ndryshimi në %	2.023	2.024
Sigurimi i detyrueshëm nga AO	1.837.299	1.936.434	5,40%	77,60%	79,60%
Kartoni i gjelbër (KGJ)	502.815	449.158	-10,67%	21,24%	18,46%
Sigurimi Kufitar (KF)	3.908	2.430	-37,82%	0,17%	0,10%

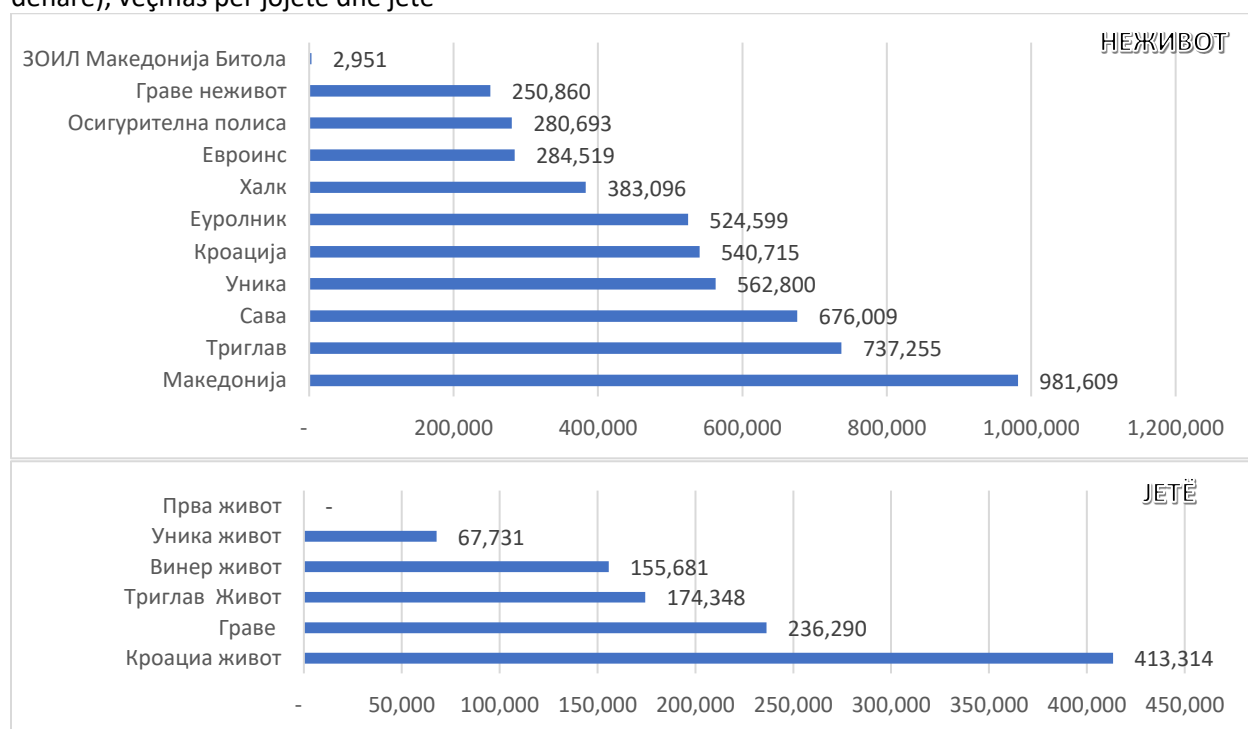
Sigurimi nga përgjegjësia e shoferit gjatë marrjes së mallit	23.695	44.819	89,15%	1,00%	1,84%
Gjithsej	2.367.717	2.432.841	2,75%	100,00%	100,00%

Burimi: ASO

Nga gjithsej 623.811 mijë denarë dëme të paguara mbi bazën e sigurimit të pasurisë, 162.189 mijë denarë ose 26% janë paguar për sigurimin bujqësor të të mbjellave, prodhimeve dhe bagëtive. Në vitin 2023, mbi këtë bazë është paguar një shumë të përgjithshme prej 194.664 mijë denarë, që ka përfaqësuar 25,6% të shumës vjetore të përgjithshme të dëmeve të paguara për sigurimet e pasurisë.

Në grafikun nr. 7 paraqitet pjesëmarrja individuale e shoqërive të sigurimit në shumën e përgjithshme të dëmeve të paguara për vitin 2023.

Grafiku nr. 7: Pjesëmarrja e shoqërive të sigurimit në dëmet e paguara bruto në vitin 2024 (në mijë denarë), veçmas për jojetë dhe jetë

Burimi: ASO

Nëse analizohet numri i kërkesave të paguara për kompensim dëmsh dhe shumave të siguruar sipas klasave të ndryshme të sigurimit, mund të vërehet se edhe në vitin 2024, ashtu si në vitin paraprak, numri më i madh i kërkesave për kompensim dëmsh të paraqitura në shoqëritë e sigurimit është në bazë të sigurimit shëndetësor vullnetar. Numri i lartë i kërkesave të zgjidhura për kompensim dëmsh në këtë klasë sigurimi tregon për një shumë relativisht të ulët të kompensimit të paguar për kërkesë të vetme. Mesatarisht¹², për një kërkesë të vetme, shoqëritë e sigurimit kanë paguar 10.365 denarë kompensim sipas këtyre polisave. Për krahasim, shuma mesatare e paguar e dëmit mbi bazën e

¹²Shuma mesatare e paguar për një dëm, sipas klasës individuale të sigurimit, është llogaritur si raport ndërmjet shumës së dëmeve të paguara nga tabela nr. 11 dhe numrit të dëmeve të paguara nga tabela nr. 13.

sigurimit nga përgjegjësia automobilistike në vitin 2024 ka qenë 74.792 denarë (llogaritur mbi bazën e të dhënave nga tabela nr. 11 dhe 13).

Tabela nr. 13: Numri i dëmeve paguara

Klasa e sigurimit	2023	2024	Ndryshimi
Shëndetësi	68.255	81.360	19,20%
AO	29.798	32.528	9,16%
Mjete motorike (kasko)	8.446	8.450	0,05%
Aksident	8.329	8.858	6,35%
Pronë	7.133	6.933	-2,80%
Sigurim udhëtarësh	4.669	5.162	10,56%
Jetë	4.513	5.133	13,74%
Jetë (pjesë indiv.)	425	604	42,12%
E përgjithshme (P)	378	469	24,07%
Klasa të tjera	93	146	56,99%
Jojetë	127.101	143.906	13,22%
Jetë	4.938	5.737	16,18%
Gjithsej	132.039	149.643	13,33%

Burimi: ASO

4.1.5.1. Parashtrësë nga të siguruarit

Në rast se i siguruari, përkatësisht përfituesi i sigurimit, konsideron se shoqëria e sigurimit nuk u përmbahet dispozitave të kontratës së sigurimit, ai mund të paraqesë ankesë tek:

1) njësia organizative përkatëse përgjegjëse për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet palëve kontraktuese brenda shoqërisë së sigurimit;

2) shërbimi i revizionit të brendshëm në shoqërinë e sigurimit;

3) organizata për mbrojtjen e konsumatorëve; dhe

4) Agjencia për Mbikëqyrjen e Sigurimit.

Gjatë vitit 2024, në shoqëritë e sigurimit janë paraqitur 6.419 ankesa, që paraqet rritje prej 7,18% krahasuar me vitin 2023, (2023: 5.989 ankesa të parashtruara). Nga numri i përgjithshëm i ankesave të paraqitura, 23,04% (2023: 25,58%) janë zgjidhur pozitivisht, pra në favor të të siguruarit / përfituesit të sigurimit, ndërsa 63,22% (2023: (në vitin 2023: 60,31%) janë me përgjigje negative.

Në tabelën nr. 14 janë paraqitur të dhënat për numrin dhe rezultatin e ankesave të paraqitura dhe të zgjidhura sipas shoqërive të sigurimit.

Tabela nr. 14: Ankesa të paraqitura nga të siguruarit te shoqëritë për sigurim ë vitin 2024

Emri i subjekt	Numri i ankesave	Numri i ankesave të zgjidhura pozitivisht	Numri i ankesave të zgjidhura negativisht	Numri i ankesave të zgjidhura pjesërisht	Numri i ankesave që janë në procesin e vendimmarrjes	% pjesëmarrja në treg në raport me PBP-në	% e numrit të ankesave në raport me numrin e dëmeve të likuidura/paguara	% e ankesave në SHS nga ankesat e përgjithshme (i gjithë tregu)	% e ankesave të zgjidhura negativisht në numrin e ankesave (në shoqëri)
----------------	------------------	---	---	--	--	---	--	---	---

Viner Lajf	20	7	13	0	0	3,7%	2,5%	0,3%	65,0%
Grave	28	14	13	1	0	3,5%	2,6%	0,4%	46,4%
Kroacija Jetë	71	25	46	0	0	5,2%	2,9%	1,1%	64,8%
E para jetë	0	0	0	0	0	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Trigllav jetë	12	5	6	0	1	3,7%	1,3%	0,2%	50,0%
Unika Lajf	27	8	19	1	0	2,0%	5,4%	0,4%	70,4%
Grave jojetë	434	53	334	0	47	4,5%	10,5%	6,8%	77,0%
Evroinns	232	2	180	44	6	5,6%	4,0%	3,6%	77,6%
Eurolink	467	51	312	69	35	9,3%	2,3%	7,3%	66,8%
ZOIL Maqedonia	8	0	0	0	8	0,3%	19,5%	0,1%	0,0%
Kroacija jojetë	456	46	368	26	16	7,9%	1,9%	7,1%	80,7%
Makedonija Osiguruvanje	1.111	306	739	23	43	14,4%	3,9%	17,3%	66,5%
Polisë sigurimi	413	178	212	0	23	5,6%	9,0%	6,4%	51,3%
Sava	629	249	317	39	24	8,6%	4,5%	9,8%	50,4%
Trigllav	1.242	2	849	379	12	10,1%	5,8%	19,3%	68,4%
Unika	798	326	423	25	24	9,4%	6,4%	12,4%	53,0%
Halk sigurim	471	207	227	0	37	6,0%	5,3%	7,3%	48,2%
Gjithsej jojetë	6.261	1.420	3.961	605	275	81,9%	4,4%	97,5%	63,3%
Gjithsej jetë	158	59	97	2	1	18,1%	2,8%	2,5%	61,4%
Gjithsej	6.419	1.479	4.058	607	276	100,0%	4,3%	100,0%	63,2%

Burimi: ASO

Shoqëritë e sigurimit me numrin më të madh të ankesave në vitin 2024, në vlera absolute, janë Trigllav dhe Maqedonia Osiguruvanje. Nëse merret parasysh përqindja e ankesave ndaj shumës totale të dëmeve të paguara nga secila shoqëri sigurimi, veçohen: ZOIL Maqedonia, Grave Jojetë dhe Osiguritela Polisa. Nëse merret parasysh pjesëmarrja në treg në PBP e secilës shoqëri sigurimi dhe pjesën e tyre në numrin e përgjithshëm të ankesave, rezulton se shoqëritë e mëposhtme kanë pjesëmarrje më të madhe në numrin total të ankesave sesa pjesëmarrjen e tyre në treg sipas PBP-së: Grave Jojetë, Maqedonia Osiguruvanje, Trigllav, Unika, Osiguritela Polisa dhe Halk Osiguruvanje. Nga ana tjetër, duke u analizuar responsiviteti i shoqërive të sigurimit, pra mënyra se si i zgjidhin ankesat e të siguruarve (pozitivisht ose negativisht), vihet re një përqindje e lartë e ankesave të zgjidhura negativisht pothuajse të gjitha shoqëritë e sigurimit të jetës, ndërsa, nga shoqëritë e sigurimit jo të jetës, më të dalluarat për përqindje të lartë të përgjigjeve negative janë Kroacija jojetë, Euroins dhe Grave Jojetë.

Të siguruarit, përfutuesit e sigurimit dhe palët e treta të dëmtuara kanë të drejtë të paraqesin ankesë edhe te ASO për punën e shoqërive të sigurimit dhe ri-sigurimit, shoqërive ndërmjetëse të sigurimit, agjentëve të sigurimit dhe Byrosë Kombëtare të Sigurimit, por vetëm nëse më parë i janë drejtuar me shkrim subjektit përkatës dhe nuk janë të kënaqur me përgjigjen e marrë, ose subjekti nuk ka vendosur brenda afatit ligjor prej 30 ditësh nga dita e pranimit të rregullt të ankesës.

Në vitin 2024, në ACO janë paraqitur 291 ankesa, që paraqet një rritje minimale krahasuar me vitin 2023, kur ishin paraqitur 290 ankesa. 12,03% (2023: 12,8% nga gjithsej ankesat e paraqitura në ACO, janë zgjidhur në favor të paraqitësit të ankesës, ndërsa 72,16% (në vitin 2023: 61,6%) janë zgjidhur negativisht. Nga numri i përgjithshëm i ankesave të paraqitura 35,05% kanë të bëjnë me kontratat e sigurimit për përgjegjësi automobilistike, 14,43% me sigurimin nga aksidentet, 21,30% me sigurimin shëndetësor, 10,31% me sigurimin e pasurisë, ndërsa pjesa e mbetur lidhet me kontrata sigurimi nga klasa të tjera të sigurimit.

Në tabelën nr. 15 janë paraqitur të dhënat për numrin dhe rezultatin e ankesave të paraqitura dhe të zgjidhura sipas shoqërive të sigurimit.

Tabela nr. 15: Ankesa të paraqitura nga të siguruarit në ASO në vitin 2024

Emri i subjekt	Numri i ankesave	Numri i ankesave të zgjidhura pozitivisht	Numri i ankesave të zgjidhura negativisht	Numri i ankesave që janë në procesin e vendimarrjes	Numri i ankesave të tërhequra	Numri i ankesave të dorëzuara pa bazë për veprim	
Hallk Osiguruvanje	12	2	10	/	/	22	
ZOIL Maqedonia	1	1	/	/	/		
Evroinns	16	1	13	1	1		
Grave jojetë	16	4	11	/	1		
Makedonija Osiguruvanje	30	2	23	5	/		
Unika jojetë	36	7	24	5	/		
Polisë sigurimi	19	1	16	2	/		
Viner jojetë [1]	21	3	18	/	/		
Trigllav	39	3	33	3	/		
Eurolink	14	1	13	/	/		
Sava	22	3	18	1	/		
Kroacija jojetë	22	2	19	1	/		
Kroacija jetë	6	2	4	/	/		
Grave	1	/	/	1	/		
Viner jetë	1	/	1	/	/		
Trigllav jetë	1	/	1	/	/		
SN broker	10	2	5	1	2		
Byroja nacionale e sigurimit	2	1	1	/	/		
Gjithsej	291	35	210	20	4		22

Burimi: ASO

Arsyet më të shpeshta për paraqitjen e ankesave në ASO, që lidhen me funksionimin e subjekteve të sigurimit, janë: problemet gjatë zbatimit të Raportit Evropian, pakënaqësia lidhur me shumën e kompensimit të dëmit, praktikë gjyqësore e ndryshme, marrëveshje jashtëgjyqësore të diskutueshme, probleme gjatë lidhjes/rinovimit të kontratës së sigurimit, komunikim i pamjaftueshëm me të dëmtuarit për dëmet, mosshpjegim i kushteve nën të cilat përfundohet kontrata e sigurimit nga ana e përfaqësuesve etj.

Ankesat e paraqitura përmbajnë informacione të rëndësishme për ASO-n që të ndërmarrë aktivitete të mëtejshme në drejtim të mbrojtjes së të siguruarve, nëpërmjet mbikëqyrjes shtesë si dhe publikimeve dhe prezantimeve edukative parandaluese, për të prezantuar në mënyrë më të thjeshtë për publikun përmbajtjen e kontratave të sigurimit.

Paralelisht me procesin e mbikëqyrjes dhe trajtimit të ankesave, gjatë periudhës raportuese ASO intensifikoi aktivitetet e orientuara drejt përmirësimit të njohurive financiare të publikut, me qëllim informimin më të mirë të popullsisë mbi rreziqet dhe mbi përfitimet nga sigurimi. Në këtë drejtim zbatojmë një qasje të integruar sistematike që përfshin:

- Edukimin financiar – nëpërmjet fushatave edukative, krijimit të një portali ueb për edukim, ngjarjeve interaktive, bashkëpunimit me institucionet arsimore, promovimit në media, publikimit të analizave dhe raporteve, si dhe integrimin të edukimit në procesin e mbrojtjes së konsumatorëve. ASO-ja e rrit vetëdijen publike mbi rreziqet dhe mbi rolin e sigurimit, të drejtat dhe detyrimet e të siguruarve, si dhe mbi rëndësinë e planifikimit financiar.

Edukimi është për grupe të ndryshme të synuara: nxënës, studentë, të rritur. Përfshirja financiare – nëpërmjet aktiviteteve dhe politikave që nxisin qasjen në produkte financiare për të gjithë qytetarët, ASO kontribuon në uljen e pabarazisë dhe në ndërtimin e një bashkësie më rezistente. Inkurajohet zhvillimi i aktiviteteve inovative, zgjidhjeve digjitale dhe përmirësimi i qasjes në sigurime në zonat rurale dhe më pak të zhvilluara; si dhe

- Koordinimi i vazhdueshëm me shoqëritë e sigurimit për promovimin e edukimit financiar si pjesë e mbrojtjes së të siguruarve, me qëllim ndërtimin e besimit të konsumatorët, rritjen e përfshirjes së qytetarëve në sigurime, informimin më të mirë dhe menaxhimin më efikas të rreziqeve.

4.1.6. Mjeteve dhe burime të mjeteve

4.1.6.1. Struktura e mjeteve

Aktiva e përgjithshme e shoqërive të sigurimit më 31.12.2024 është 36.802.229 mijë denarë, që është 8,45% më e lartë krahasuar me gjendjen në fund të vitit 2023 (31.12.2023: 33.935.269 mijë denarë).

Nëse analizohet struktura e mjeteve sipas shoqërive të sigurimit, mund të nxirret përfundimi se kategoria kryesore të shoqëritë e sigurimit të jetës janë investimet në letra me vlerë shtetërore të borxhit dhe depozitat në banka. Nga ana tjetër, shoqëritë e sigurimit jojetë kanë një strukturë më të larmishme të mjeteve, ku investimet në letra me vlerë shtetërore të borxhit dhe depozitat bankare përbëjnë rreth 55% të vlerës së përgjithshme të aktiveve, ndërsa pjesa tjetër përbëhet nga debitorët (kryesisht për shkak të pagesave të vonuara të primit të sigurimit), pjesa e rezervave bruto-teknike e transferuar në risigurim, pasuritë e paluajtshme dhe asetet e tjera materiale dhe jomateriale, investimet në kuota në fondet e hapura investuese, shpërndarjet kohore aktive, investimet në aksione, si edhe investimet në fondin e garancisë pranë Byrosë Nacionale të Sigurimit.

Vlera e kategorive të veçanta të mjeteve dhe pjesëmarrja e tyre procentuale në totalin e mjeteve, në ditën e fundit të viteve 2024 dhe 2023, për segmentin e sigurimeve jojetë dhe sigurimeve të jetës, janë paraqitur në tabelat nr. 16 dhe 17).

Tabela nr. 16: Struktura e mjeteve të shoqërive për sigurim jojetë (mijë denarë)

Kategoria e mjeteve	31.12.2023	31.12.2024	Pjesëmarrja 2023	Pjesëmarrja 2024	Ndryshimi 24/23
Letra shtetërore me vlerë (MKD)	6.261.931	6.935.925	30,03%	30,89%	10,76%
Depozita në bankë dhe para	4.970.688	5.257.311	23,84%	23,42%	5,77%
Kërkesa	3.222.348	3.254.323	15,46%	14,50%	0,99%
Pjesë e rezervave brutoteknike në risigurim	2.013.071	2.194.317	9,66%	9,77%	9,00%
KAK - Kufizime aktive kohore	1.387.127	1.577.115	6,65%	7,02%	13,70%
Patundshmëri, mjete materiale dhe jomateriale	1.410.059	1.604.251	6,76%	7,15%	13,77%
Pjesë në fondet e hapura investuese	1.031.078	1.078.032	4,95%	4,80%	4,55%
Aksione	258.102	324.284	1,24%	1,44%	25,64%
Pjesë në Byronë nacionale të sigurimit	185.760	185.170	0,89%	0,82%	-0,32%
Mjete të tjera	86.861	40.073	0,42%	0,18%	-53,87%
Obligacione - korporative	22.421	0	0,11%	0,00%	-100,00%

Aktiva e përgjithshme, Jojetë	20.849.447	22.450.802	100,00%	100,00%	7,68%
--------------------------------------	-------------------	-------------------	----------------	----------------	--------------

Burimi: ASO

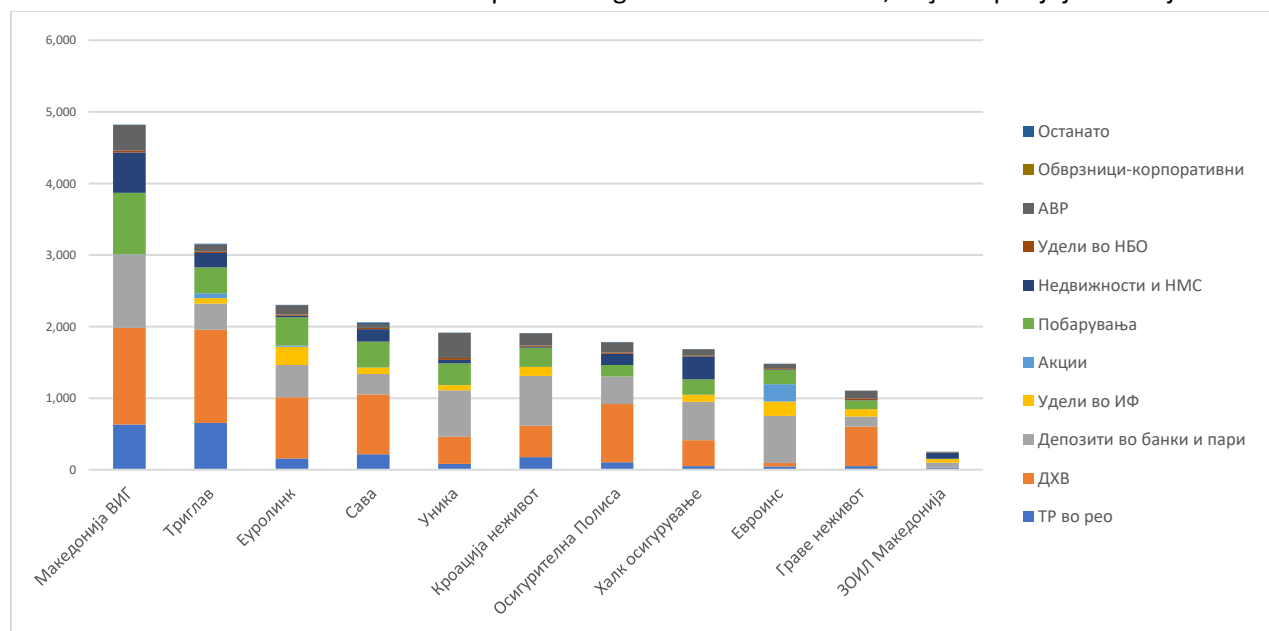
Tabela nr. 17: Struktura e mjeteve të shoqërive për sigurim të jetës (në mijë denarë)

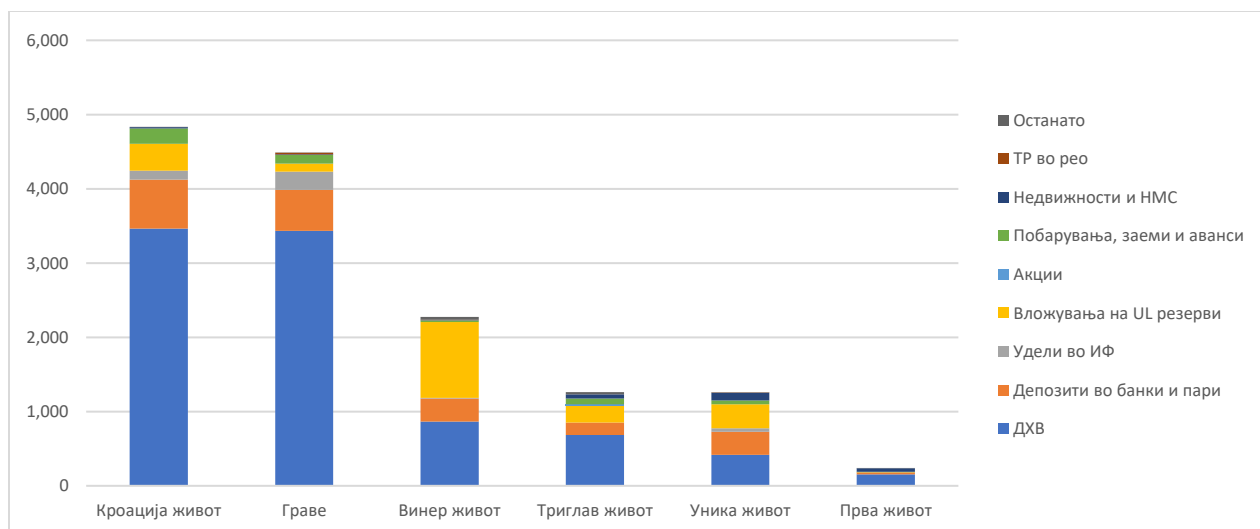
Kategoria e mjeteve	31.12.2023	31.12.2024	Pjesëmarrja 2023	Pjesëmarrja 2024	Ndryshimi 24/23
Letra shtetërore me vlerë (MKD)	8.529.026	9.018.747	65,18%	62,84%	5,74%
Depozita në bankë dhe para	1.858.996	2.028.053	14,21%	14,13%	9,09%
Investime në mjete me rezervë të veçantë sipas unit-linked marrëveshjeve për sigurim të jetës	1.391.946	2.043.602	10,64%	14,24%	46,82%
Kërkesa, hua dhe avanca	507.800	479.506	3,88%	3,34%	-5,57%
Pjesë në fondet e hapura investuese	352.606	424.015	2,69%	2,95%	20,25%
Pjesë e rezervave brutoteknike në risigurim	153.384	27.681	1,17%	0,19%	-81,95%
Patundshmëri, mjete materiale dhe jomateriale	191.844	235.144	1,47%	1,64%	22,57%
Mjete të tjera	92.194	77.530	0,70%	0,54%	-15,91%
Obligacione - korporative	6.211	0	0,05%	0,00%	-100,00%
Aksione	1.816	17.149	0,01%	0,12%	844,33%
Aktiva e përgjithshme, jetë	13.085.822	14.351.427	100,00%	100,00%	9,67%

Burimi: ASO

Struktura e pjesëmarrjes së shoqërive të sigurimeve në mjetet e përgjithshme të sektorit të sigurimeve është dhënë në grafikun nr. 8.

Grafiku nr. 8: Struktura e aktivës së shoqërive të sigurimit më 31.12.2024, veçmas për jojetë dhe jetë

Burimi: ASO

4.1.6.2. Struktura e burimeve të mjeteve

Pjesëmarrjen më të madhe, ose 59,17% të burimeve të përgjithshme të mjeteve të shoqërive të sigurimit, e përbëjnë rezervat bruto-teknike (2023: 59,15% Krahasuar me gjendjen në fund të vitit paraprak, këto rezerva kanë shënuar një rritje vjetore prej 8,48%.

Në dy tabelat e mëposhtme paraqitet, veçmas për sigurimet jo-jetë dhe sigurimet e jetës, struktura e burimeve të mjeteve më 31.12.2024 dhe 31.12.2023.

Tabela nr. 18: Struktura e burimeve të mjeteve të shoqërive për sigurim jojetë (mijë denarë)

Burime të mjeteve	31.12.2023	31.12.2024	Pjesëmarrja 2023	Pjesëmarrja 2024	Ndryshimi 24/23
Rezerva bruto teknike	11.478.223	12.669.186	55,05%	56,43%	10,38%
Kapitali themelor	6.618.991	7.097.714	31,75%	31,61%	7,23%
Obligime ndaj të risiguruarve	553.854	508.354	2,66%	2,26%	-8,22%
Obligime nga sigurimi	673.502	612.875	3,23%	2,73%	-9,00%
KPK - Kufizime të përkohshme kohore	995.170	976.048	4,77%	4,35%	-1,92%
Kapital shtesë (rezervë e rivalorizuar dhe borxh i subordinuar)	300.312	330.860	1,44%	1,47%	10,17%
Obligime të tjera	138.707	165.395	0,67%	0,74%	19,24%
Obligime në bazë të investimeve financiare	90.688	90.370	0,43%	0,40%	-0,35%
Gjithsej jojetë	20.849.447	22.450.802	100,00%	100,00%	7,68%

Burimi: ASO

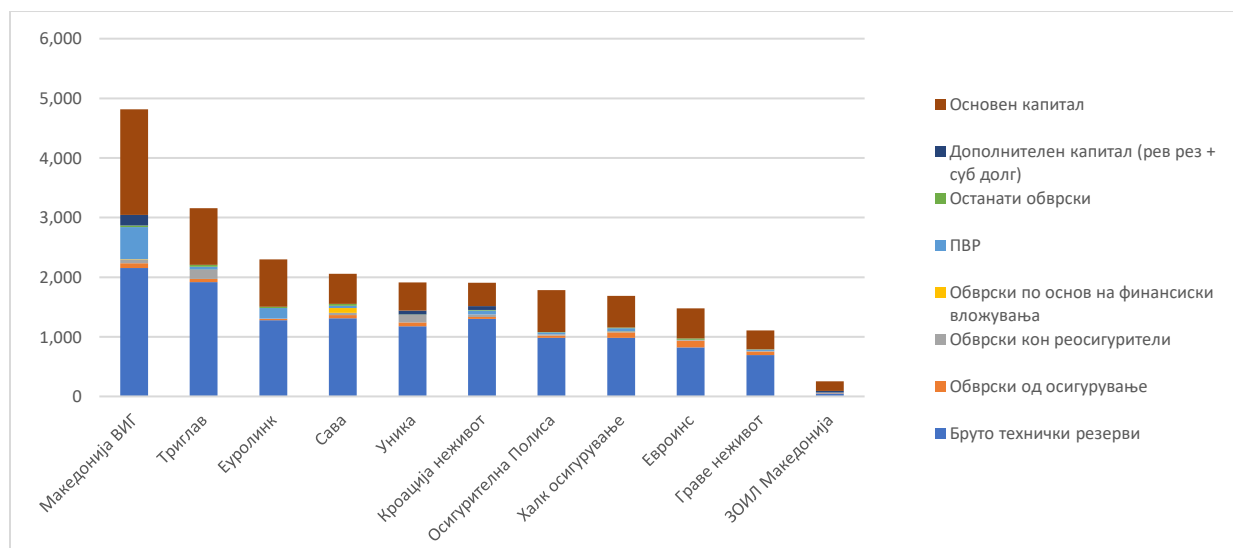
Tabela nr. 19: Struktura e burimeve të mjeteve të shoqërive për sigurim të jetës (në mijë denarë)

Burime të mjeteve	31.12.2023	31.12.2024	Pjesëmarrja 2023	Pjesëmarrja 2024	Ndryshimi 24/23
Rezerva bruto teknike	8.593.808	9.105.527	65,67%	63,45%	5,95%
Kapitali themelor	2.611.453	2.791.484	19,96%	19,45%	6,89%
Rezervë e veçantë për marrëveshjet unit-linked	1.401.851	2.058.302	10,71%	14,34%	46,83%
Obligime nga sigurimi	235.109	264.272	1,80%	1,84%	12,40%
Obligime të cilat dalin nga depozitat për shoqëritë për risigurim te cedentët, në bazë të marrëveshjeve për risigurim	110.288	0	0,84%	0,00%	-100,00%
Obligime ndaj të risiguarve	70.906	11.702	0,54%	0,08%	-83,50%
KPK - Kufizime të përkohshme kohore	33.468	37.229	0,26%	0,26%	11,24%
Obligime të tjera	11.328	60.874	0,09%	0,42%	437,38%
Kapital shtesë (rezervë e rivalorizuar dhe borxh i subordinuar)	17.611	22.037	0,13%	0,15%	25,13%
Gjithsej jetë	13.085.822	14.351.427	100,00%	100,00%	9,67%

Burimi: ASO

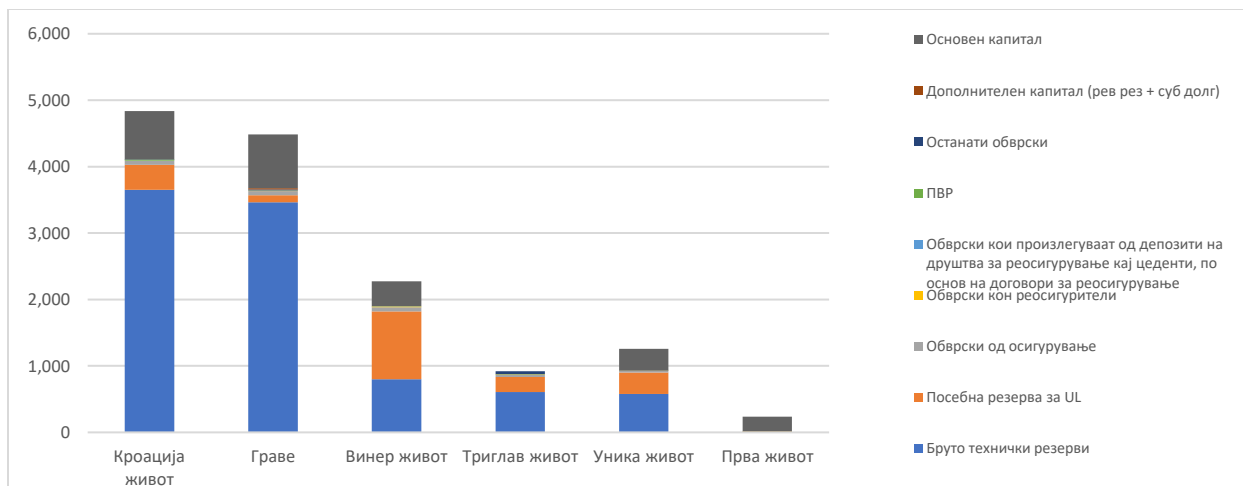
Në dy grafikët në vijim është dhënë struktura e burimeve të mjeteve, për çdo shoqëri sigurimi 31.12.2024

Grafiku nr. 9: Struktura e burimeve të mjeteve, shoqëri për sigurim të jetës (në mijë denarë), më 31.12.2024

Burimi: ASO

Grafiku nr. 10: Struktura e burimeve të mjeteve, shoqëri për sigurim të jetës (në mijë denarë), më 31.12.2024

Burimi: ASO

4.1.7. Rezerva teknike

Shuma e përgjithshme e rezervave teknike (bruto) të shoqërive të sigurimit që ushtrojnë veprimtari të sigurimeve jojetë në fund të vitit të 2024 arrin në 12.669.186 mijë denarë, që paraqet rritje prej 10,38% krahasuar me gjendjen në fund të vitit të kaluar (31.12.2023: 11.478.223 mijë denarë).

Shuma e përgjithshme e rezervave teknike (bruto) të shoqërive të sigurimit që ushtrojnë veprimtari në grupin e sigurimeve të jetës arrin në 9.105.527 mijë denarë, që paraqet rritje vjetore prej 5,95%(31.12.2023: 8.593.808 mijë denarë). 8.593.808 mijë denarë).

Në segmentin e sigurimeve jojetë, pjesëmarrjen më të madhe e kanë rezervat për dëme dhe rezervat për prime të bartura, ndërsa te sigurimet e jetës vendin më të rëndësishëm e zë rezerva matematikore.¹³

4.1.8. Mjete të cilat i mbulojnë rezervat teknike

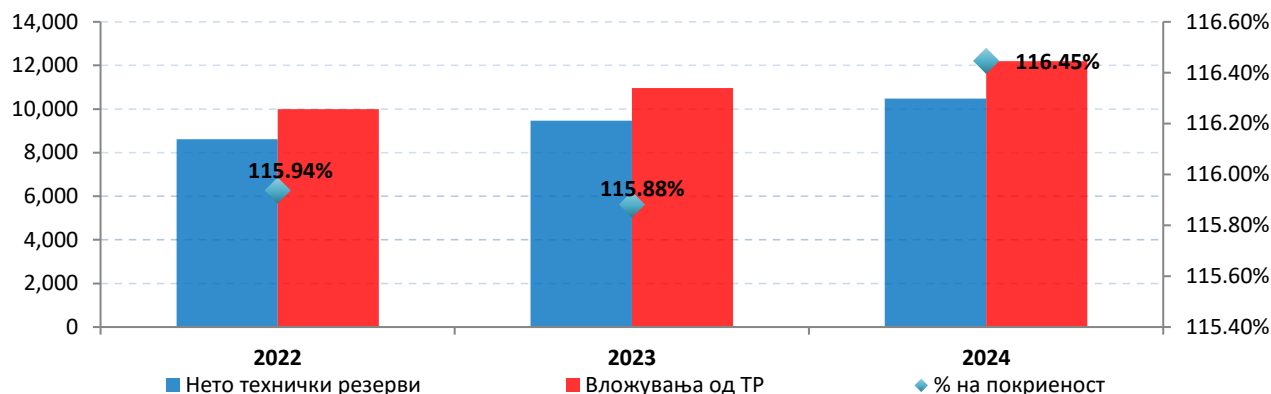
Mjetet që mbulojnë rezervat teknike janë ato mjete që shërbejnë për mbulimin e detyrimeve të shoqërisë së sigurimit që burojnë nga kontratat e sigurimit, si dhe për mbulimin e humbjeve të mundshme që lidhen me ato rreziqe që dalin nga ushtrimi i veprimtarisë së sigurimit, për të cilat shoqëria e sigurimit është e detyruar të ndajë mjete për mbulimin e rezervave teknike neto. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të investojë mjete në një shumë të paktën të barabartë me vlerën e rezervave teknike, neto nga risigurimi, në përputhje me dispozitat e Ligjit për Mbikëqyrjen e Sigurimit dhe Rregullores për llojet dhe karakteristikat e mjeteve që mbulojnë rezervat teknike dhe rezervën matematike, si dhe për plasmanin e detajuar dhe kufizimet e atyre investimeve dhe vlerësimin e tyre ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 64/11, 127/14, 61/16, 36/19, 107/20 и 118/22).

Investimet e mjeteve që mbulojnë rezervat teknike te shoqëritë e sigurimeve jojetë, në fund të vitit të 2024, arrijnë në 12.197.608 mijë denarë dhe mbulojnë 116,45% të rezervave teknike neto totale (31.12.2023: 10.968.344 mijë denarë). Është ruajtur trendi i rritjes së rezervave teknike neto, por

¹³Më shumë të dhëna mbi strukturën e rezervave teknike bruto sipas klasave të veçanta të sigurimit janë paraqitur në faqen zyrtare të internetit të ASO-s. <https://aso.mk/izveshtaj-za-rabotata-na-drushtvata-za-osiguruvanje-vo-periodot-1-1-2024-31-12-2024/> në tabelat përkatëse nga formatet e agreguara për periudhën 1.1.2024 – 31.12.2024.

edhe i investimeve në kategori instrumentesh që, sipas ligjit, konsiderohen mbulim i pranueshëm i rezervave teknike.

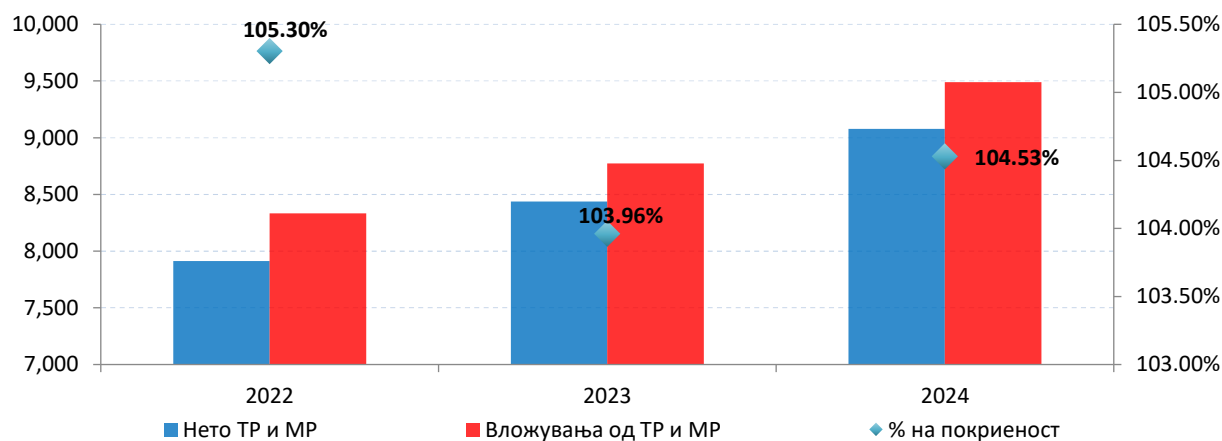
Grafiku nr. 11: Mbulimi i rezervave teknike neto te shoqëritë e sigurimeve jojetë (në milionë denarë; boshti i djathtë – përqindje)

Burimi: ASO

Te shoqëritë që ushtrojnë veprimtari të sigurimit të jetës, investimet e mjeteve nga rezervat teknike dhe rezerva matematike arrijnë në 9.489.115 mijë denarë (31.12.2023: 8.771.979 mijë denarë), me mbulim të rezervave teknike neto prej 104,53%. Edhe në këtë segment është ruajtur trendi pozitiv i rritjes së rezervave teknike neto (të përbëra kryesisht nga rezerva matematike sipas kontratave të sigurimit të jetës), si dhe i investimeve në kategori të pranueshme të instrumenteve financiare të mjeteve që mbulojnë rezervat teknike.

Grafiku nr. 12: Покриеност на нето техничките резерви кај друштвата за осигурување на живот (милиони денари; десна оска – проценти)

Burimi: ASO

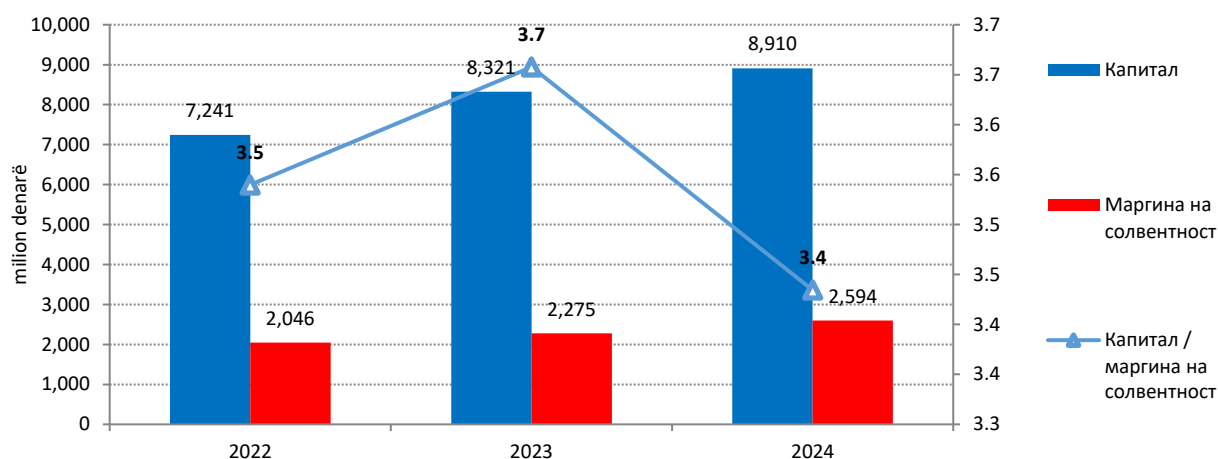
4.1.9. Adekueshmëria e kapitalit të shoqërive të sigurimit

Në përputhje me nenet 75 dhe 76 të Ligjit për Mbikëqyrjen e Sigurimeve (LMS), shoqëritë e sigurimit duhet të mbajnë vlerën e kapitalit të paktën në nivelin e kërkuar të marzhës së solventitëcës, respektivisht të fondit të garancisë. Sipas të dhënave të dorëzuara në ASO, në fund të vitit 2024 kapitali i

përgjithshëm i llogaritur i shoqërive të sigurimit¹⁴ arrin në 8.909.563 mijë denarë (31.12.2023: 8.320.949 mijë denarë). Duke analizuar sipas grupeve të sigurimit, kapitali i shoqërive të sigurimeve jojetë arrin në 6.406.806 mijë denarë (31.12.2023: 5.990.473 mijë denarë), ndërsa kapitali i shoqërive të sigurimit të jetës arrin në 2.502.757 mijë denarë (31.12.2023: 2.330.476 mijë denarë).

Niveli i kërkuar i marzhës së solvencës, si treguesi kryesor për kapitalin minimal të domosdoshëm me të cilin duhet të disponojë sektori i sigurimeve, në mënyrë të agreguar arrin në 2.594.217 mijë denarë (në sigurimet jojetë 1.923.337 mijë denarë, ndërsa në sigurimet e jetës 670.880 mijë denarë). Kështu, kapitali i sektorit të sigurimeve është 3,43 herë mbi nivelin e kërkuar të marzhës së solvencës. Lëvizja e kapitalit dhe e marzhës së kërkuar të solvencës në shoqëritë e sigurimit është paraqitur në grafikun nr. 13

Grafiku nr. 13: Lëvizja e kapitalit dhe e marzhës së kërkuar të solvencës në shoqëritë e sigurimit (në milionë denarë)

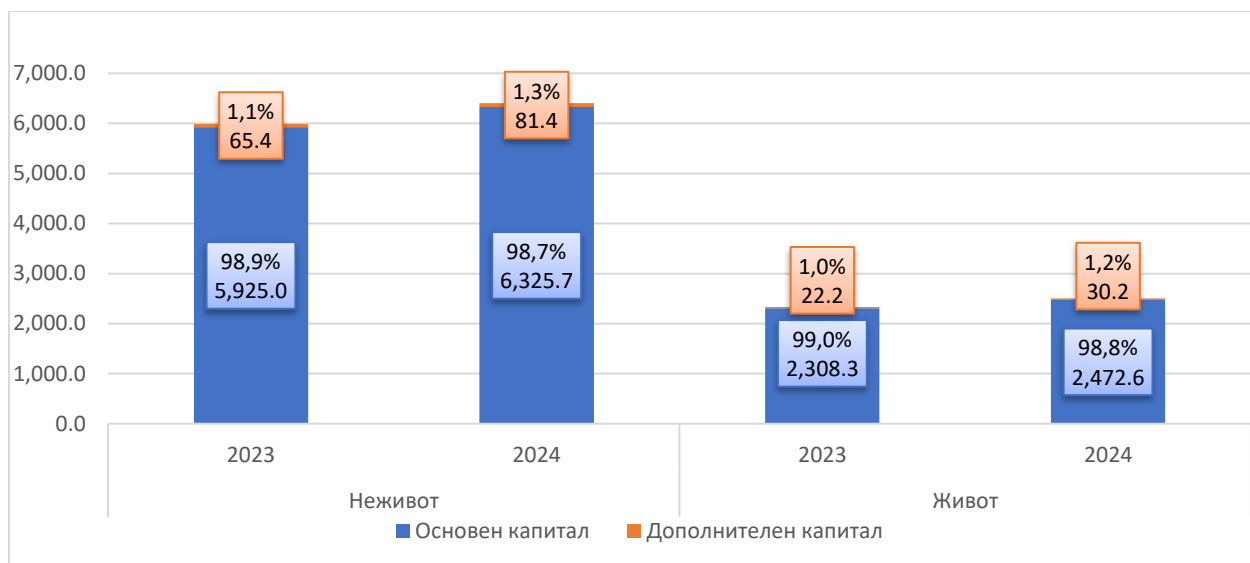

Burimi: ASO

Në strukturën e burimeve të kapitalit të shoqërive të sigurimit dominon kapitali themelor. Përkatësisht, buron nga kategoritë më cilësore të burimeve të mjeteve: kapitali aksionar i paguar nga aksionet e zakonshme të lëshuara; rezervat ligjore (statutore); dhe fitimet e akumuluar të pa ndara. Pjesëmarrja e kapitalit shtesë në kapitalin total të sektorit të sigurimeve është e papërfillshme. Kjo krijon besim se gjendja financiare dhe solvenca e sektorit të sigurimeve janë mirë.

Grafiku nr. 14: Struktura e kapitalit në shoqëritë e sigurimeve (veçmas jojetë dhe jetë) në milion denarë dhe në përqindje nga kapitali i përgjithshëm

¹⁴Rregullorja për llojet dhe përshkrimin e zërave që merren parasysh gjatë llogaritjes së kapitalit të shoqërive të sigurimit dhe/ose risigurimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 5/11, 64/11, 61/16, 170/19 и 96/20)

Burimi: ASO

4.1.10. Rezultatet financiare nga puna

Rezultatet financiare të agreguara për vitin 2024 janë pozitive në të dy segmentet.

Fitimi i përgjithshëm i agreguar pas tatimit, në nivel sektori, në vitin 2024 arrin në 697.401 mijë denarë, që është përafërsisht sa rezultati i agreguar të vitit 2023, që ishte 685.993 mijë denarë (grafiku nr. 15).

Rezultati i agreguar i shoqërive të sigurimeve jojetë është pozitiv dhe arrin në 454.966 mijë denarë, për dallim nga viti i kaluar 2023 kur ishte 433.562 mijë denarë.

Rezultati i agreguar i shoqërive të sigurimeve të jetës për 2024 gjithashtu është pozitiv dhe arrin në 242.435 mijë denarë (2023: Fitim prej 252.431 mijë denarësh).

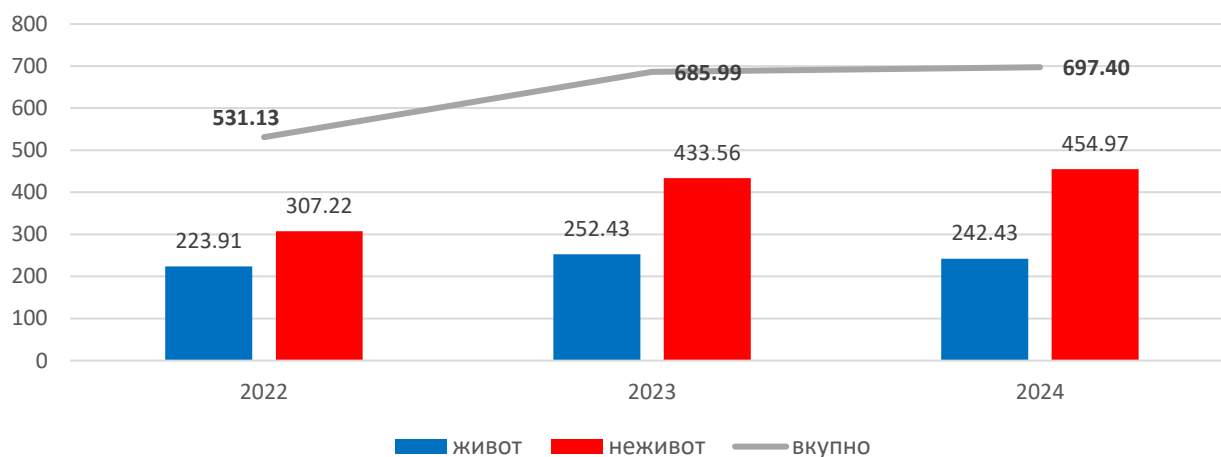
Analiza e bilancit të suksesit të agreguar në të dy segmentet tregon një rritje të të ardhurave dhe shpenzimeve vjetore në 2024 krahasuar me 2023.

Të ardhurat totale nga premitë e arkëtuara (të hyra neto nga premia) në 2024 arrijnë në 9.930.845 mijë denarë, duke shënuar një rritje prej 992.597 mijë denarë ose 11,1% krahasuar me 2023 (2023: 8.938.248 mijë denarë). Shpenzimet totale neto për dëme në 2024 janë 4.795.516 mijë denarë, që është 524.670 mijë denarë ose 12,3% më shumë se në vitin 2023 (2023: 4.270.846 mijë denarë). Të dhënat nga bilanci i agreguar i suksesit në segmentin jojetë japin koeficientin neto vjetor të dëmeve për 2024 është 48,3% (2023: 47,8% Shpenzimet e përgjithshme neto për funksionimin e sigurimit janë 4.899.759 mijë denarë, dhe janë 358.458 mijë denarë ose 7,9% më të larta krahasuar me vitin 2023 (2023: 4.541.300 mijë denarë). Koeficienti neto vjetor i shpenzimeve, i llogaritur nga këto dy kategori, është 49,3% (2023: 50,8% Fitimi nga investimet, llogaritur si diferenca midis të ardhurave dhe shpenzimeve nga investimet, është 521.609 mijë denarë (2023: 365.061 mijë denarë).

Në segmentin e sigurimeve të jetës të ardhurat e përgjithshme vjetore nga premitë e arkëtuara në 2024 arrijnë në 2.845.703 mijë denarë dhe është një rritje prej 421.341 mijë denarë ose 17,4%

krahasuar me 2023 (2023: 2.424.362 mijë denarë). Shpenzimet e përgjithshme neto për dëme janë 1.034.077 mijë denarë dhe është një rritje prej 177.999 mijë denarë ose 20,8% krahasuar me 2023 (2023: 856.078 mijë denarë). Në vitin 2024 rezerva matematikore është rritur për 518.746 mijë denarë që është e ngjashme me rritjen e rezervës matematikore prej 509.127 të realizuar në vitin e kaluar 2023. Duke pasur parasysh ndryshimet strukturore në segmentin e sigurimeve të jetës dhe rritjen e ndjeshme të sigurimeve unit-linked, është vërejtur një rritje e konsiderueshme e rezervës së veçantë, e cila njihet nga shoqëritë e sigurimit për kontratat e jetës lidhur me investimet në kuota të fondeve investuese, ku i siguruari merr mbi vete rrezikun e investimit. Rritja e rezervës së veçantë në 2024 është 656.992 mijë denarë. Vitin e kaluar, 2023 rritja ka qenë 482.202 mijë denarë. Shpenzimet totale neto për funksionimin e sigurimit në segmentin e jetës në 2024 janë 1.014.895 mijë denarë (2023: 803.206 mijë denarë). Fitimi nga investimet, llogaritur si diferenca midis të ardhurave dhe shpenzimeve nga investimet, është 654.811 mijë denarë (2023: 535.223 mijë denarë). Këto pozicione përfshijnë gjithashtu të ardhurat dhe shpenzimet nga investimet e mjeteve të cilat janë sipas kontratave të sigurimit të jetës në lidhje me pjesëmarrjen në fondet investuese, ku i siguruari e merr përsipër rrezikun e investimit. Të ardhurat dhe shpenzimet nga këto investime nuk ndikojnë në rezultatin financiar të shoqërive të sigurimit të jetës duke pasur parasysh se çdo ndryshim në vlerën e tregut të kuotave i evidentuar në bilancin e suksesit si të ardhura/shpenzim nga investimet njëkohësisht evidentohet si rritje/ulje e rezervës së veçantë (shpenzim/të ardhura)

Grafiku nr. 15: Rezultati financiar nga puna e shoqërive të sigurimeve (milionë denarë)

Burimi: ASO

4.1.11. Rreziqe në sektorin e sigurimeve

Sektori i sigurimeve është solvent dhe po përballohet me sukses me rreziqet nga mjedisi i jashtëm. Këto rreziqe kryesisht burojnë nga përkeqësimi i pasigurisë, si në aspektin e zhvillimeve gjeopolitike globale dhe ndikimin e tyre mbi ekonominë e brendshme, ashtu edhe nga zhvillimi dhe materializimi i rreziqeve të fatkeqësive natyrore.

Megjithatë, duke pasur parasysh strukturën e thjeshtë të modeleve të vendosura të biznesit, produktet e sigurimit, kanalet e shpërndarjes dhe shpërndarjen territoriale të të siguarave dhe rreziqeve, edhe në vitin 2024, rreziqet kryesore për fitimshmërinë dhe solvencën e shoqërive të sigurimit janë inhereente sipas natyrës së vet.

Duke marrë parasysh strukturën dhe karakteristikat e sigurimeve dhe rreziqet e marrë përsipër, pjesa më e madhe e detyrimeve totale nga kontratat e sigurimit dhe shumat e paguara për dëme dhe/ose

shumat e sigurimit lidhen me sigurimet e automjeteve, sigurimet e pronës, sigurimet e jetës, sigurimet shëndetësore, dhe sigurime i personave nga pasojat e fatkeqësive (aksidenteve). Të dhënat për të ardhurat e realizuara vjetore nga premitë e arkëtuara dhe shpenzimet nga dëmet e ndodhura, të ndara për segmentet jojetë dhe jetë (pjesa 4.1.10 e këtij raporti), tregojnë se të ardhurat totale nga premitë në tregun e sigurimeve janë të mjaftueshme për mbulimin e detyrimeve nga rreziqet e ndodhura sipas kontratave të sigurimit.

Megjithatë, trendi shumëvjeçar i rritjes së shpenzimeve operative të shoqërive të sigurimit, kryesisht shpenzimet për komisione, krijon presion për uljen e fondeve të disponueshme nga premitë e arkëtuara. Konkurrenca në segmentin e sigurimeve jojetë, e cila midis të tjerash del edhe nga objektivat e biznesit për rritje të pjesës së tregut matet nga vlera e premive bruto të polisave, çon në zbatimin e politikave të biznesit kur stimulohet pagesa e vonuara të premive për të ruajtur klientët ekzistues ose për të fituar të rinj, duke rritur njëkohësisht kërkesat në bazë të nga premive në raportet financiare të shoqërive të sigurimit.

Ndryshimet klimatike globale dhe fatkeqësitë e përsëritura si: përmbytje nga shiu i rrëmbyeshëm, zjarri, breshëri, thatësira dhe fatkeqësi të tjera atmosferike me karakter katastrofik, ndodhin shpesh dhe me intensitet më të lartë se më parë, edhe në territorin e Maqedonisë. Pozita gjeografike dhe fakti që territori i Maqedonisë ndodhet në një zonë sizmike e ekspozon ndaj rrezikut nga tërmetet me intensitet të lartë.

Një pjesë e konsiderueshme e këtyre rreziqeve mbetet e pasiguruar. Nga njëra anë, këto situata ndikohen nga të ardhurat e disponueshme të popullsisë dhe kompanive, si dhe nga niveli i përgjithshëm i ndërgjegjësimit dhe edukimit për sigurimet. Por, nga ana tjetër, shoqëritë e sigurimit janë shumë të kujdesshme në pranimin e rreziqeve kur pasiguria dhe intensiteti i këtyre ngjarjeve të pafavorshme rritet, pasi mund të çojë në detyrime financiare të mëdha dhe humbje në punën e tyre.

Duke pasur parasysh që këto ngjarje dhe rreziqet sistemike të ashtuquajtura “hapësira mbrojtëse” (në angl.) protection gaps) ekzistojnë edhe në ekonomitë më të zhvilluara, një nga mënyrat për t’u përballuar me këto sfida është vënia në zbatim e një strategjie kombëtare për zvogëlimin e këtyre boshllëqeve dhe ndërtimin e qëndrueshmërisë afatgjatë, nëpërmjet bashkëpunimit në financimin midis sektorit publik dhe privat.

Sektori i sigurimeve në vend tradicionalisht ndjek një strategji konservative të investimeve, me pjesëmarrje kryesore të investimeve në letra me vlerë shtetërore dhe depozita bankare. Ekspozimi ndaj tregjeve ndërkombëtare financiare është shumë i ulët te shoqëritë e sigurimeve jojetë, ndërsa te shoqëritë e jetës pothuajse nuk ka investime në instrumente financiare të huaja. Kjo strukturë investimesh kontribuon në stabilitetin e sektorit, duke ofruar mbrojtje nga rreziqet që lidhen me luhatshmërinë e tregjeve financiare. Koncentrimi i lartë i investimeve në bono shtetërore dhe vlerësimi i tyre sipas vlerës objektive (tregu) ndikon mbi rezultatin financiar të përgjithshëm të shoqërive të sigurimit, sidomos në kushtet e rritjes së volatilitetit të normave të interesit mbi këto instrumente.

Në segmentin e sigurimeve të jetës, vazhduan trendet e rritjes më intensive të produkteve unit-linked dhe sigurimeve të pastra të rrezikut, në kurriz të rritjes së sigurimeve të përziera të jetës, të cilat përveç rrezikut kryesor të humbjes së jetës së njeriut, ofrojnë edhe pagesën e shumës së garantuar të sigurimit në fund të periudhës së kontratës.

Përgatitja e tregut të sigurimeve që të përputhet dhe të fillojë të funksionojë nga viti 2028 sipas kërkesave të IFRS 9 dhe 17 paraqet një sfidë serioze për çdo shoqëri sigurimi, sidomos në investime në sisteme TI dhe në burime njerëzore. Kjo është veçanërisht e theksuar te shoqëritë e sigurimeve me

pronësi vendase, për shkak të pamundësisë për transferim të know-how nga shoqëritë-motra të sigurimeve që tashmë operojnë sipas IFRS 17 dhe 9.

4.1.12. Indikatorë për sektorin e sigurimeve

Në vijim është bërë një analizë e shkurtër e treguesve kryesorë që përdoren në aktivitetin e sigurimeve për monitorim dhe krahasim më të mirë.

Koeficienti i dëmeve llogaritet si raporti midis dëmeve të ndodhura gjatë periudhës dhe premisë, kurse **Koeficienti i shpenzimeve** paraqet raportin midis shpenzimeve për zbatimin e sigurimit dhe primeve. Shuma e këtyre dy koeficienteve jep **koeficientin e kombinuar**. Më detajisht, sipas grupeve të sigurimit, në tabelën nr. 20 paraqiten koeficientët në bazë bruto dhe në bazë neto, domethënë pas izolimit të efektit të risigurimit.

Tabela nr. 20: Koeficientë teknikë

	2023			2024		
	Koeficient i dëmit	Koeficient i shpenzimeve	Koeficient i kombinuar	Koeficient i dëmit	Koeficient i shpenzimeve	Koeficient i kombinuar
Koeficientë neto						
Jojetë	49,95%	49,17%	99,12%	51,24%	48,76%	100,00%
Jetë	76,27%	31,43%	107,70%	81,87%	36,03%	117,90%
Gjithsej	55,70%	45,29%	101,00%	58,30%	45,82%	104,12%
Koeficientë bruto						
Jojetë	49,20%	43,60%	92,81%	47,83%	42,75%	90,58%
Jetë	75,51%	31,19%	106,70%	76,62%	35,98%	112,60%
Gjithsej	54,02%	41,33%	95,35%	53,40%	41,44%	94,84%

Burimi: ASO

Risigurimi ka një rol të rëndësishëm në menaxhimin e rreziqeve të marrë përsipër në sigurim. Treguesit financiarë sugjerojnë se shoqëritë e sigurimeve jojetë që kryejnë punë nga grupi i sigurimeve jojetë, transferojnë një rrezik të konsiderueshëm në risigurim, përkundëjt shoqërive të sigurimeve të jetës. Kjo është e dukshme edhe nga tabela më sipër, ku paraqiten koeficientët teknikë bruto dhe neto nga risigurimi, të ndara për segmentin jojetë dhe jetë.

Nëse analizohen të dhënat nga formularët¹⁵ vjetorë të publikuar statistikorë të agreguar, ku shfaqet struktura e të ardhurave dhe shpenzimeve nga aktiviteti teknik sipas klasave të sigurimit, mund të ofrohet një pasqyrë shtesë mbi natyrën e shpenzimeve operative dhe shpenzimeve lidhur me dëmet e ndodhura, të cilat ndikojnë në koeficientët teknikë vjetorë, si dhe në trendët e tregut.

Bilanci i agreguar i rezultateve të shoqërive të sigurimeve jojetë për vitin 2024, ashtu si edhe për vitin paraprak, tregon se pjesa e të ardhurave kryesore vjetore nga prime bruto, e transferuar në risigurim, është 20,46% (2023: 21,41%) ose në vlerë absolute, shoqëritë kanë transferuar 2.555.272 mijë denarë (2023: 2.434.677 mijë denarë) nga të ardhurat bruto nga premitë, të cilat arritën në 12.486.118 mijë denarë (2023:

¹⁵ <https://aso.mk/izveshtaj-za-rabotata-na-drushtvata-za-osiguruvanje-vo-periodot-1-1-2024-31-12-2024/>

11.372.925 mijë denarë), në risigurim. Analiza sipas shoqërive individuale tregon se ka dallime të mëdha në pjesëmarrjen relative të risigurimit në të ardhurat bruto nga premitë, ku ky përqindje lëviz nga 6,8% deri në 53,7% e të ardhurave totale vjetore nga premitë. Kjo është reflektuar edhe në pjesëmarrjen e risigurimit në shpenzimet e shoqërive, përkatësisht ato që lidhen me pagimin e dëmeve dhe shpenzimet operative. Shuma e përgjithshme vjetore e kompensimeve të risiguresve për dëmet në shoqëritë jojetë në 2024 është 896.521 mijë denarë (2023: 1.132.423 mijë denarë), që përbën 15,75% (2023: 20,96%) të shumave të realizuara bruto për dëme, nga një total i dëmeve të ndodhura prej 5.692.037 mijë denarë (2023: 5.403.269 mijë denarë). Të ardhurat totale vjetore nga komisionet në shoqëritë jo-jetë për 2024 janë 521.912 mijë denarë (2023: 579.334 mijë denarë), që përbën 20,42% (2023: 23,8%) të premive të cilat kompanitë i kanë transferuar te risiguresit.

Analiza e pjesëmarrjes së risigurimit në rezervat teknike bruto nëpërmjet bilancit të agreguar të shoqërive jojetë tregon se, më 31.12.2024, shuma e përgjithshme e rezervave teknike të transferuara në risigurim është 2.194.317 mijë denarë (31.12.2023: 2.013.071 mijë denarë), që përbën 17,3% (2023: që përbën 17,3% (2023: 17,5%) të shumës bruto të rezervave teknike, e cila arrin 12.669.186 mijë denarë (31.12.2023: 11.478.223 mijë denarë).

Shkalla e kthimit të investimeve (ROI) llogaritet si raporti midis të ardhurave minus shpenzimet e investimeve dhe shumës së investuar. Në nivel sektori, ROI për vitin 2024 është 4,96%, duke shënuar rritje krahasuar me vitin e kaluar (2023: 4,1% Sipas grupeve të sigurimit konstatohet se shkalla e kthimi të investimeve të sigurimi jojetë në vitin 2024 është 4,11% përkundrejt 3,12 në vitin 2023, kurse te sigurimet e jetës në vitin 2024 kjo shkallë është 5,93% që shënon rritje në raport me vitin e kaluar kur ka qenë 5,22%.

Shkalla e kthimit të asetëve (ROA) llogaritet si raporti midis fitimit/humbjes para taksave dhe asetëve totale. Në nivel të industrisë ky indikator është 2,21% (2023: 2,27%)/ Sipas grupeve të sigurimit shkalla e kthimit të mjeteve të sigurimi jojetë në vitin 2024 është 2,39% përkundrejt 2,34% në vitin 2023, kurse te sigurimi jetë në 2024 është 1,93% përkundrejt 2,16% në vitin 2023.

Shkalla e kthimit të kapitalit (ROE) llogaritet si raporti midis fitimit/humbjes para taksave dhe kategorisë kapital dhe rezerva nga bilanci i gjendjes. Në nivel të industrisë ky indikator është 8,07% përkundrejt 8,05% në vitin 2023. Sipas grupeve të sigurimit, shkalla e kthimit të kapitali të sigurimi jojetë në vitin 2024 është 7,36% (2023: 7,04%). Te sigurimi jetë në vitin 2024 është 9,90% (2023: 10,74%).

Koeficienti i borxhit llogaritet si raporti midis obligimeve totale dhe asetëve totale. Ky koeficient tregon sa nga asetet janë të financuara nga obligimet (rezervat teknike dhe obligimet e tjera), pa përfshirë kapitalin dhe rezervat ligjore. Në vitin 2024 ky koeficien ishte 72,62% (2023: 71,83%).

Pasqyrë e të gjithë këtyre indikatorëve financiarë është dhënë në tabelën nr. 21.

Tabela nr. 21: Indikatorë financiarë

	2023				2024			
	ROI	ROA	ROE	Borxh	ROI	ROA	ROE	Borxh
Jojetë	3,12%	2,34%	7,04%	66,80%	4,11%	2,39%	7,36%	67,61%
Jetë	5,22%	2,16%	10,74%	79,91%	5,93%	1,93%	9,90%	80,46%

Gjithsej	4,10%	2,27%	8,05%	71,83%	4,96%	2,21%	8,07%	72,62%
----------	-------	-------	-------	--------	-------	-------	-------	--------

Burimi: ASO

4.2. NDËRMJETËSIMI NË SIGURIM

Roli i ndërmjetësimit në shitje po merr gjithnjë e më shumë rëndësi në sektorin e sigurimeve. Gjatë vitit 2024, 37,09% (2023: 38,4%) e PBP-së u realizuan nëpërmjet shitjeve të drejtpërdrejta nga shoqëritë e sigurimeve, kurse 62,91% (2023: 61,6%) u realizuan nëpërmjet kanaleve indirekte të ndërmjetësimit (tabela nr. 22).

Tabela nr. 22: Struktura e kanaleve të shitjes së policave sipas PBP-së së realizuar (në mijë denarë)

	Jojetë				Jetë				Gjithsej			
	2.023		2.024		2.023		2.024		2.023		2.024	
	PBP	%	PBP	%	PBP	%	PBP	%	PBP	%	PBP	Pjesëmarrja
Shitja e drejtpërdrejtë	4.932.346	41,60%	5.227.650	39,98%	576.549	23,17%	695.394	24,03%	5.508.896	38,40%	5.923.044	37,09%
Shoqëritë brokere të sigurimit	3.733.489	31,49%	4.001.516	30,61%	982.700	39,49%	1.037.221	35,84%	4.716.189	32,88%	5.038.737	31,55%
Shoqëritë për përfaqësim në sigurim	897.565	7,57%	912.826	6,98%	169.443	6,81%	192.521	6,65%	1.067.008	7,44%	1.105.347	6,92%
Agjenci turistike	21.561	0,18%	23.961	0,18%	0	0,00%	0	0,00%	21.561	0,15%	23.961	0,15%
Autosallone	17.811	0,15%	13.280	0,10%	0	0,00%	0	0,00%	17.811	0,12%	13.280	0,08%
Banka	437.864	3,69%	553.886	4,24%	577.936	23,23%	758.505	26,21%	1.015.800	7,08%	1.312.391	8,22%
Përfaqësues	1.787.418	15,08%	2.302.445	17,61%	181.597	7,30%	210.409	7,27%	1.969.015	13,73%	2.512.854	15,74%
Kanale të tjera distributuese	28.409	0,24%	38.619	0,30%	0	0,00%	0	0,00%	28.409	0,20%	38.619	0,24%
Gjithsej	11.856.463	100,00%	13.074.183	100,00%	2.488.225	100,00%	2.894.050	100,00%	14.344.688	100,00%	15.968.233	100,00%

Burimi: ASO

Struktura e kanaleve të shitjes në sektorin e sigurimeve jojetë në vitin 2024 tregon se pjesa më e madhe e shitjeve realizohet nëpërmjet shitjes direkte, që përbën 40%, e ndjekur nga shoqëritë e ndërmjetësimit të sigurimeve me 30,61%, agjentët individualë me 17,61%, shoqëritë për përfaqësim në sigurime me 7%, bankat me 4,24% dhe kanalet e tjera të distribucionit me 0,48%. Në sigurimet e jetës, pjesa më e madhe e shitjeve realizohet nëpërmjet shoqërive të ndërmjetësimit të sigurimeve me 35,84%, e ndjekur nga bankat me 26,21%, shitja direkte me 24,03%, agjentët individualë me 7,27% dhe shoqëritë për përfaqësim në sigurime me 6,65%.

4.2.1. Ndërmjetësimi në sigurim

Ndërmjetësimi në sigurime përfaqëson përgatitjen dhe lidhjen e kontratave të sigurimit në emër dhe për llogari të një ose më shumë shoqërive sigurimi, për produkte sigurimi që nuk konkurrojnë midis tyre. Përfaqësimi kryhet nëpërmjet agjentëve të sigurimeve – persona fizikë, shoqëri për përfaqësim në sigurime dhe banka që kanë marrë leje për kryerjen e veprimtarisë së përfaqësimit në sigurime. Nëpërmjet këtyre kanaleve, në vitin 2024 u realizuan 30,88% tPBP-së (2023: 28,25%), ose 4.930.592

mijë denarë (2023: 4.051.822 mijë denarë), që përfaqëson një rritje prej 21,7% krahasuar me vitin e mëparshëm.

Përfaqësimi në sigurime nëpërmjet personave fizikë bëhet mbi bazën e një licence nga AAS, të cilën ata e marrin pas kryerjes së një testi për ushtrimin e veprimtarisë së përfaqësimit në sigurime. Në PBP-në e përgjithshme përfaqësimi në sigurim nëpërmjet personave fizikë merr pjesë me 15,74% (2023: 13,73%).

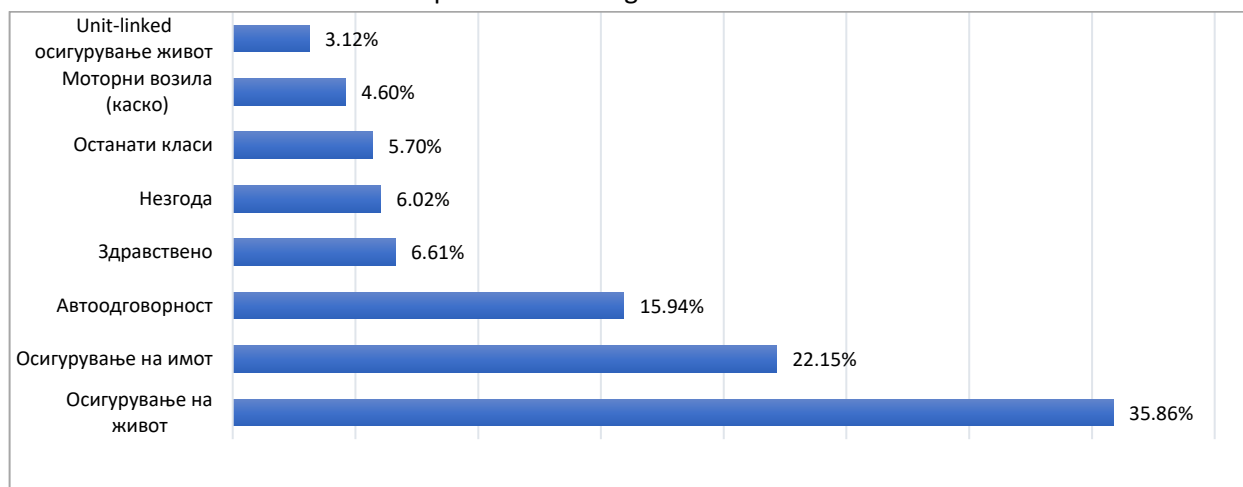
Në totalin e PBP-së shoqëritë për përfaqësim në sigurime në vitin 2024 morën pjesë me 1.105.347 mijë denarë (2023: 1.067.008 mijë denarë), ose 6,92% (2023: 7,44%) të ndërmjetësimit të përgjithshëm.

Veprimtari të përfaqësimit në sigurime mund të kryejë edhe një bankë që ka marrë leje për ushtrimin e këtij aktiviteti nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në bazë të pëlqimit paraprak të ASO-s. Bankat kanë marrë pjesë me 1.312.391 mijë denarë (2023: 1.015.800 mijë denarë), ose 8,22% (2023: 7,08%) PBP-në e përgjithshme.

Gjatë vitit 2024, nëpërmjet shoqërive për përfaqësim në sigurime janë lidhur 107.430 kontrata sigurimi (2023: 113.602). Nëpërmjet bankave, në vitin 2024 janë lidhur 210.585 kontrata sigurimi (2023: 207.480).

Shpërndarja e BPP-së së përgjithshme sipas klasave të sigurimit, e realizuar nga shoqëritë për përfaqësim dhe nga bankat, paraqitet në grafikun nr. 16.

Grafiku nr. 16: Struktura e PBP-së sipas klasave të sigurimit

Burimi: ASO

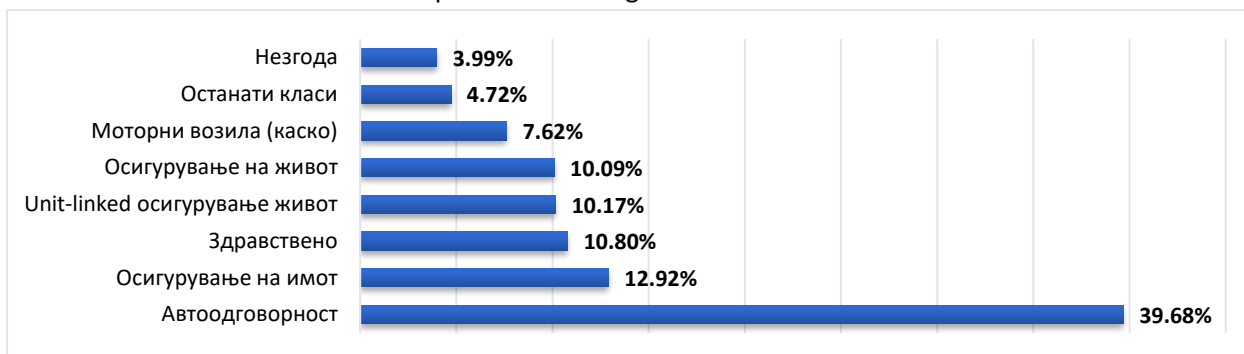
4.2.2. Punët e brokerimit në sigurim

Punët e brokerimit në sigurime nënkuptojnë ndërmjetësimin në negociimin e mbulimit të sigurimit dhe risigurimit, si dhe ndihmën në realizimin e kërkesave për dëmshpërblim që burojnë nga ngjarjet e siguruar, në emër dhe për llogari të klientëve. Nëpërmjet këtij kanali të shpërndarjes, shoqëritë e sigurimit në vitin 2024 kanë realizuar 31,55% të PBP-së (2023: 32,88%), ose 5.038.737 mijë denarë (2023: 4.716.189 mijë denarë), që përfaqëson një rritje prej 7,78% krahasuar me vitin e mëparshëm.

Gjatë këtij periudhe, shoqëritë e brokerimit të sigurimeve kanë realizuar shitjen e 544.736 policave (2023: 479.298 mijë denarë), që përfaqëson një rritje prej 13,65% krahasuar me vitin e mëparshëm.

Shpërndarja e BPP-së së përgjithshme sipas klasave të sigurimit, e realizuar nga shoqëritë brokerimit në sigurim, paraqitet në grafikun nr. 17.

Grafiku nr. 17: Struktura e PBP-së sipas klasave të sigurimit

Burimi: ASO

4.3. BYROJA NACIONALE E SIGURIMIT

Në përputhje me Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim, Byroja Nacionale e Sigurimeve (në tekstin vijues: “BNS”) kryen punët e parashikuara me marrëveshjet ndërkombëtare për sigurimin e pronarëve dhe përdoruesve të mjeteve motorike nga përgjegjësia në trafik (kartoni i gjelbër) dhe i përfaqëson shoqëritë e sigurimeve nga Republika e Maqedonisë së Veriut në organizatat dhe institucionet ndërkombëtare të sigurimeve. BNS-ja, gjithashtu, lëshon dhe vulos karta të gjelbra ndërkombëtare për nevojat e anëtareve të saj, mban evidencë statistikore dhe përpunon të dhënat statistikore të shoqërive të sigurimeve, krijon dhe mirëmban një sistem qendror për evidencën e policave dhe dëmeve të shkaktuara nga përdorimi i mjeteve motorike.

BNS-ja është anëtare e Këshillit të Byrove në Bruksel që nga viti 1994, i cili ka për qëllim lehtësimin e qarkullimit ndërkombëtar rrugor të mjeteve motorike dhe atyre me rimorkio, nëpërmjet sigurimit nga përgjegjësia për dëmet e shkaktuara palëve të treta, sipas kushteve të përcaktuara në vendin e vizituar, si dhe garanton që personave të dëmtuar në rast aksidenti trafiku t’u kompensohet dëmi i shkaktuar nga përdorimi i mjetit motorik, duke u zbatuar legjislacioni kombëtar i atij vendi. Gjithashtu, si anëtare e Këshillit, BNS-ja merr pjesë në punën e Grupit të Evropës Juglindore, në të cilin bëjnë pjesë vendet e rajonit.

Në fund të vitit 2024, në BNS janë anëtare njëmbëdhjetë shoqëri sigurimi, përkatësisht të gjitha shoqëritë e sigurimeve jojetë.

Në raportin e punës që BNS-ja ia dorëzoi ASO-s, në përputhje me nenin 54 paragrafi (3) të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim, është paraqitur puna financiare e BNS-së dhe ajo e Fondit të Garancisë për vitin 2024.

Më 31.12.2024, gjithsej mjetet e BNS-ja janë 306.125 mijë denarë, nga të cilat 176.000 mijë denarë, ose 57,49%, janë depozita në banka; 92.806 mijë denarë, ose 30,32%, janë kërkesa; 11.054 mijë denarë, ose 3,61%, janë mjete monetare në llogari bankare, ndërsa pjesa e mbetur janë mjete materiale dhe jomateriale. Krahasuar me vitin e kaluar, mjetet e përgjithshme nuk shënojnë ndonjë ndryshim të rëndësishëm. Në strukturën e burimeve të përgjithshme të mjeteve së BNS-së në vitin 2024, kapitali merr pjesë me 61,21%, ndërsa detyrimet me 38,79%. Në vitin 2024, BNS-ja ka realizuar fitim në shumë prej 2.189 mijë denarë (viti 2023: fitim prej 1.101 mijë denarësh).

4.3.1. Fondi i garancisë i BNS-ka

BNS-ja, në përputhje me nenin 58 të Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim, ka formuar Fondin e Garancisë, i cili shërben për pagesën e:

- dëmeve të shkaktuara në territorin e Maqedonisë nga mjete motorike dhe rimorkio të panjohura ose të pasiguruara, anije dhe varka me motor të pasiguruara, si dhe aeroplanë të pasiguruar;
- dëmeve të shkaktuara në territorin e Maqedonisë nga mjetet e transportit të regjistruara për transport të udhëtarëve në qarkullimin publik, për të cilat pronarët nuk kanë lidhur kontratë sigurimi të udhëtarëve nga pasojat e aksidenteve – fatkeqësive;
- dëmeve nga sigurimet e detyrueshme që personat e dëmtuar nuk mund t’i arkëtojnë për shkak të ndërprerjes së shoqërisë së sigurimit me të cilën është lidhur kontrata e sigurimit, duke u paguar vetëm ajo pjesë e dëmit që nuk është kompensuar nga masa e falimentimit të shoqërisë së sigurimit; dhe

- dëmeve nga mjetet motorike të siguruara që vijnë nga territori i Maqedonisë, për të cilat, në përputhje me Marrëveshjen e Kretës dhe marrëveshjet e tjera ndërkombëtare, garanton Byroja Nacionale e Sigurimeve.

Veprimtaria e Fondit të Garancisë bazohet në Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim, si dhe në Rregulloren për krijimin dhe përdorimin e Fondit të Garancisë dhe Udhëzimin për mbajtjen e evidencës dhe mënyrën e pagesës së mjeteve nga Fondi i Garancisë, të miratuara nga BNS-ja.

Tabela nr. 23: Pjesëmarrja na Fondin e Garancisë sipas shoqërive të sigurimit për periudhën 1.1.2024 – 31.12.2024 (në denarë)

Emri i shoqërisë për sigurime	PBP-ja e përgjithshme për të gjitha sigurimet e detyrueshme	% në pjesëmarrjen në PBP për të gjitha sigurimet e detyrueshme	Pjesëmarrja na Fondin garantues
Makedonija Osiguruvanje	914.674.849	15,671%	28.910.655
Trigllav Osiguruvanje	464.756.498	7,963%	14.689.827
Sava Osiguruvanje	512.408.066	8,779%	16.195.977
Evroins Osiguruvanje	461.014.960	7,899%	14.571.566
Eurolink Osiguruvanje	449.990.762	7,710%	14.223.117
Grave Osiguruvanje	651.650.300	11,165%	20.597.087
Unika Osiguruvanje	835.811.318	14,320%	26.417.970
Polisë sigurimi	557.977.610	9,560%	17.636.320
Hallk Osiguruvanje	383.154.316	6,565%	12.110.579
Kroacija Osiguruvanje	559.357.391	9,583%	17.679.932
ZOIL Maqedonia	45.937.419	0,787%	1.451.970
Gjithsej	5.836.733.489	100%	184.485.000

Burimi: Raporti për punën i BNS-së për vitin 2024

Shoqëritë e sigurimit që kryejnë veprimtari të sigurimit të detyrueshëm nga përgjegjësia automobilistike janë të detyruara të paguajnë mjete në Fondin e Garancisë në një shumë të përshtatur me premitë e realizuara sipas klasave të veçanta të sigurimit të detyrueshëm nga përgjegjësia automobilistike në tremujorin e kaluar, për tremujorin aktual të vitit në vazhdim.

Në përputhje me vendimin e Bordit Drejtues të BNS-së, çdo vit kalendarik bëhet një ndarje e re e mjeteve nga Fondi i Garancisë në shumë prej 3.000.000 eurosh, sipas përqindjes së pjesëmarrjes së shoqërisë së sigurimit në premitë e përgjithshme të polisuara për të gjitha sigurimet e detyrueshme. Për vitin 2024, pjesëmarrja në Fondin e Garancisë sipas shoqërive të sigurimit është paraqitur në tabelën nr. 23.

4.3.2. Refundimi i dëmeve nga Fondi i Garancisë

Në përputhje me nenin 60 paragrafi (4) të Ligjit për Sigurimet e Detyrueshme në Qarkullim, shoqëria e sigurimit që ka kryer përpunimin dhe pagesën e kërkesës për kompensim dëmi, ka të drejtë për rimbursim të mjeteve të paguara nga fondet e Fondit të Garancisë.

Nga fondet e Fondit të Garancisë nuk kompensohen dëmet e shkaktuara nga përdorimi i automjeteve të huaja të pasiguruara që qarkullojnë në territorin e Maqedonisë, për të cilat vlejnë marrëveshje të veçanta ndërkombëtare, nënshkruese e të cilave është Maqedonia.

Tabela nr. 24: Dëme të paraqitura dhe të pranuar për refundim nga Fondi i Garancisë për periudhën 1.1.2024 – 31.12.2024

Emri i shoqërisë për sigurime	Numri i dëmeve të paraqitura për refundim	Numri i dëmeve të pranuar në Fondin garantues	Dëme të pranuar në Fondin garantues (dëme + gjendje) shuma në denarë
Maqedonia	52	52	8.534.625
Trigllav	33	32	3.763.747
Evroins	33	33	2.972.211
Sava	48	48	11.464.211
Viner	16	16	3.027.371
Eurolink	38	38	8.427.990
Grave jojetë	54	53	10.095.007
Unika	51	50	8.371.090
Polisë sigurimi	39	39	7.207.795
Hallk	45	45	6.116.625
Kroacija jojetë	36	36	5.539.479
ZOIL Maqedonia Manastir	3	3	1.090.750
Gjithsej	448	445	76.610.901

Burimi: Raporti i punës i BNS-së për vitin 2024

Në vitin 2024, në BNS nga ana e shoqërive të sigurimit janë paraqitur gjithsej 448 kërkesa për rimbursim dëmesh, nga të cilat 445 janë pranuar dhe janë rimbursuar në një shumë totale prej 76.611 mijë denarësh.

Krahasuar me vitin e kaluar, është vërejtur një tendencë në rënie në shumën e përgjithshme të dëmeve të paguara, ndërsa numri i dëmeve të paraqitura dhe të pranuar për rimbursim nga Fondi i Garancisë nuk ka shënuar ndryshime të mëdha.

Numri i dëmeve të paraqitura dhe të pranuar për rimbursim nga Fondi i Garancisë gjatë vitit 2024, si dhe shuma e dëmeve të pranuar, janë paraqitur në tabelën nr.24.

Numër 01-575/1

Shkup, 19.6.2025

Kryetare e Këshillit të Ekspertëve.

Mr. Eli Drakullovska